

Zokog a diktátor

Meg kell szoknunk a gondolatot, hogy ilyen is van a diktátori kategóriák között. Zokogó diktátor.

... Persze, csak most zokog, hogy elmegy: mert elment Johnson diktátor, a legendás amerikai „agytröszt” Hötendorfi Konrádjá. Elment, — helyesebben menesztették. Roosevelt másfélévi szakadatlan erőfeszítése után szinte egyik napról a másikra adta fel a hírhedt NIRA-akciót, a gazdasági ujjaépítés etortákban-fogant programját, amely miatt annyit sirtak már eddig is Amerikában. A Fordok gyárvárosában éppúgy, mint a munkástelepek barakkházacskáiban. Pontosan Johnson miatt sirtak, a „Buldogg Johnson” miatt, aki a tiszteletreméltó angol pedigresek mintájára szívósan és elválaszthatatlanul mélyesztette bele fogait a százmilliók Amerikája gazdasági életébe. Vagy-vagy! — ez volt a jelző és ezért masiroztak a sztrájkbakergetett textil- és dokkmunkások milliói gépfegyveres katonai osztagok között a gyárakból a sztrájtanyák felé. Egy Lasky megirigyelhetné volna azokat a reklám-ötleteket, amikkel Johnson igyekezett belekalapálni a kemény yenki-korponyákba a maga elméleteinek igazát. A „Kék Sas” ott lebegett a sokemeletes buildingok felett a felhőkre vetítve és ott feszített a palm-beachi plázs verőfényében sütkérező görlesapatok csokoládébarnára lesült, meztelen hátán. Volt számtalan ötlete a kicsiségekben és volt érzéke a tömegjelenetek szuggesztív hatásainak kiaknázása iránt is...

Csak a gazdasági realpolitikához értett a legkevesebbet. Ezért bukott le a „Kék Sas” a Johnsoni álmok fellegei közül. És ezért kellett mennie Johnson generálisnak is, mielőtt befejezhette volna nagy művét.

Bizonyos, hogy ez az ember, akit buldoggnak becéztek fanyarhumoru honfitársai, lelkében vérbeli, európai értelemben vett idealista volt. Hitt az elméletek erejében és — ami több, — annyira hitt bennük, hogy megkísérelte megalkuvások-nélküli, gyakorlati alkalmazásait is. Eszébe sem jutott, hogy ha már diktátornak szegődött Roosevelt „agytrösztjéhez”, körültekintően kissé a többi diktátorok között, megnézzé: hogy azok tulajdonképpen, hogy is csinálják a maguk kis parancsuralmait...? Például igen sokat tanulhatott volna Hitleről abból a szempontból, hogy hogyan kell fordított arányban csökkenteni a kezdő-jelszavak gyakorlati alkalmazását a tényleges hatalom birtoklásának növekedésével. Vagy megfigyelhetné volna Mussolini katonás rendszerének előnyeit, amely ténylegesen centralizálni képes egy egész ország életműködését a diktátor személyéhez. Johnson a javithatatlan idealista azonban ehelyett filmoperatőrökkel dolgozott és közben elhanyagolta a winniepei gabonatözsde árfolyamainak tanulmányozását: sztrájkokat rendezett Cecil B. de Mille modorában, ahelyett, hogy egy kielégítő platformra igyekezett volna közbe kényszeríteni a dörmögő Fordot, vagy a szenvtelen Rockefellert. A tömegek talán még a legutolsó pillanatig is azt hitték, hogy Johnson majd megmutatja, Johnson majd rendet terem — és íme: Johnson ma zokogva vett búcsút az amerikai ujjaépítési tanács kétezre alkalmazottjától és a megindultságtól reszkető hangon próbált érzékeny happy-endet csinálni az Idealista Diktatura című filmjéhez. „Azért kellett lemondanom, — sutogta, — mert a nemzet nem szereti, ha valaki megmondja neki az igazat”. Hát ez igaz: de nem ezért kellett lemondania. Azért kellett, mert a tömegek élére valóban tetterős gazda-

Nagyszabású akciót kezd Erdélyben az új kormány

Titulescu elvben vállalja a külügyi tárcát. — Az új kormány a fiatal generációk energiáját hozza magával, — mondta Tatarescu

Végbement az új miniszterek és alminiszterek beiktatása

Bucurestiből jelentik: Az új Tatarescu-kormány megalakulása után a politikai köröket ma az a kérdés foglalkoztatja, vajon ebben az összeállításban működik-e tovább a kormány, vagy pedig számítani lehet-e arra, hogy Titulescu elvállalja újból a külügyi tárcát? Ezzel kapcsolatban elmentendő hírek keltek szárnyra, úgy, hogy ennek a kérdésnek kialakulása még teljesen bizonytalan.

A tegnap este lefolyt esküdtétel után a király barátságosan elbeszélgetett a kormány tagjaival és különösen az új alminiszterekkel. A kormány tagjainak távozása után az uralkodó rövid kihallgatáson fogadta Tatarescut, Inculet belügyminisztert és Titeanum miniszterelnökségi államtitkárt. Victor Antonescu igazságügyminiszter és Negura államtitkár nem vettek részt az esküdtételen. Az előbbi azért, mert egyik családtagjának megbetegedése miatt hirtokán tartózkodott, az utóbbi pedig szintén akadályozva volt a megjelenésben.

Az esküdtétel után a hírlapírók nyilatkozatot kértek Tatarescutól, aki azonban kijelentette, hogy fáradt és csak ma ad nyilatkozatot a sajtó részére.

Titulescu helyzetéről azonban mégis beszélt

és a következőket mondotta:

Tatarescu: Tovább is együttműködünk Franciaországgal

Tatarescu miniszterelnök ma fogadta a sajtó képviselőit, akiknek a következő nyilatkozatot adta:

— A kormány lemondását követő napon ujjaszerveztük a kabinetet. Meglepetéssel vetjük tudomásul, hogy

a bel- és külföldi sajtó egyrésze krízisnek nevezett egy egyszerű procedurális aktust, amelynek normális politikai jellegét akartak adni. A törvényhozó házak megnyitása előtt szükségesnek tartottuk, hogy az uralkodó vizsgálja meg a politikai helyzetet, vizsgálja felül a kormány által eddig elért eredményeket, valamint azokat a megoldási tervszöveket, amelyeket a kormány a még megoldásra váró problémáknak nyújtani akar. E célból benyújtottuk lemondásunkat és öfelsége irántunk tanúsított bizalmát jóindulattal megújította. Az ujjaszervezett kormány megvalósítja azt a programot, amelyhez a Korona és az ország már akkor hozzájárult, amikor elvállaltuk a kormányzás felelősségét. Békéltető, rendet hozó és építő politikát kívánunk folytatni.

— Ami külpolitikánkat illeti — folytatta nyilatkozatát a miniszterelnök — az szövetségi és baráti kapcsolataink megőrzését célozza.

A kisantant törhetetlen szolidaritását továbbra is támogatjuk és minden irányban

sági cézárak kellenek a filmrendezők helyett. Cézárak, akik az asztalra tudnak csapni a kelő pillanatban, ha ott az ideje, de ugyancsak meg tudják találni a realpolitika megalkuvásainak módjait is, ha erre szükség mutatkozik. Johnson generális, az idealista diktátor könnyeiről a fotóriporterek százai készítettek ma premier plant a zsurnálok számára, hol-

— Titulescu táviratot intézett hozzám és közölte, hogy elvben hajlandó elfogadni a külügyi tárca vezetését, de ezt bizonyos feltételekhez köti.

Majd találkozunk, beszélünk egymással és megegyezünk

— fejezte be nyilatkozatát a miniszterelnök.

Beavatott liberális körök szerint Titulescu hangsúlyozta a miniszterelnökhöz intézett táviratában, hogy csak a Duca által megállapított elveket hajlandó elfogadni külpolitikai alapul. Titulescunak ez a feltétele távolról sem zárja ki a megegyezést, sőt optimizmussal tölti el a miniszterelnököt.

Tatarescu egyébként hívei előtt kijelentette, hogy a kormány lemondása folytán módjában volt a közvélemény előtt bizonyosságot adni a legfelsőbb alkotmányos tényező bizalmáról. Egy egyszerű minisztercserére nem szántotta volna meg a jelenlegi kormány ellen rendszeresen folytatott kampány álhíreit. Hír szerint

a kormány több fontos kormányzati aktust készít elő, amelyekkel befolyásolni kívánja a közvéleményt. A „Dimineata” szerint a második Tatarescu-kormány nagyobb szabású politikai akciót kezd Erdélyben, ahol bizonyos regionalista megnyilvánulásokkal kíván szembeszállni.

együttműködünk Franciaországgal,

amelyhez úgy multunk eseményei, mint magassabb államérdekeink fűznek. Politikai irányunk fenntartása képezi tehát jövő tevékenységünk célját. Kormányunkat tudvalevőleg ul elemekkel egészítettük ki és ezek magunkkal hozzák a fiatal generáció munkáját, energiáját és közreműködését. Megnövekedett erővel tovább teljesítjük kötelességünket az ország és a Korona iránt.

Az újságírók ezután kérdést intéztek a miniszterelnökhöz, hogy mi a helyzet Titulescuval kapcsolatban?

— Arra kértem Titulescu urat — válaszolta Tatarescu — hogy foglalja el helyét a külügyi tárca élén. Ezt

az ajánlatot ő elvben el is fogadta és bejelentette, hogy hazatér. Ennek megtörténte után megtárgyaljuk az együttműködés feltételeit.

A francia politikai körökben egyébként — az Excelsior szerint — nagyon kellemes hatást váltott ki az a hír, hogy

Károly király is nagy súlyt fektet arra, hogy Titulescu és Tatarescu között létrejöjjön az együttműködés.

talán már maga Johnson fogja fotografálni valaki másnak politikai hatyudalát.

... Mert ha valaki nem tudná, Johnson tulajdonképpen most talált rá a számára legmegfelelőbb munkakörre, — esetleg élethivatásra. Filmproducer lesz Laskyékna, magas fizetéssel, ami egy levizsgázott diktátornak igazán kijár. Könnyű Amerikának!

A lap szerint erre az együttműködésre most nagyobb szükség van, mint bármikor.

— A jelen pillanatban, — írja a lap, — olyan kérdések szerepelnek a nemzetközi politika napirendjén, amelyek nagy kihatással bírnak a béke biztosítására és közvetlenül érintik nemcsak Európa középhatalmait, hanem Kelet-Európát is. Azokat a kísérleteket, amelyekkel a kisantant egységét akarták megbontani, Károly király és tekintete kellő időben észrevette és erélyes fellépésével árthatatlanná tette.

Az Echo de Paris szerint Titulescu külügyministerségének folytonosságára annál nagyobb szükség lenne, mert az általános diplomáciai helyzet semmiképpen sem mondható kedvezőnek.

Savel Radulescu külügyi államtitkár ma átadta a külügyminisztérium vezetését a miniszterelnöknek. Az államtitkár kijelentette a hírlapíróknak, hogy

10 évi megfeszített munka után neki is szüksége van egy kis pihenésre. Ebből a visszavonulásból arra következtetnek a lapok, hogy Titulescu nem vállal szerepet a kormányban,

mert Radulescu Savel, aki most távozik, a volt külügyminiszter egyik legbizalmasabb hive. A Curentul értesülése szerint Titulescu lemondása miatt, Maximos görög külügyminiszter október 22-ikére tervezett bucuresti-i látogatása nem aktuális és az anarai Balkán-értekezlet is elmarad. Titulescu — hír szerint — már teljesen magánszemélynek tekinti magát és csak akkor tartja szükségesnek az országba való visszatérést, amikor azt saját elhatározásából jónak látja.

Titulescu visszaküldte szalonkocsiját

Tegnap este Avramovici rendőrbiztossal, akit Titulescu szolgálatára rendelték, hazaérkezett a külügyminiszter szalonkocsija. Ebből arra lehetne következtetni, hogy Titulescu visszavonulása végleges. Közben azonban a helyzettől megváltozott és Titulescu elvben elfogadta azt az ajánlatot, hogy újból vállalja a külügyminiszteri tisztséget.

A közeljövőben Bentiou is belép a kormányba és mint miniszterelnökségi alminiszter foglalja el helyét. Belépése azért késik, mert ő tölti be a Skoda-ügy előadói

tisztjét és be kell fejeznie a jegyzőkönyv elkészítését. Az Epoca jelentése szerint, Savel Radulescu volt külügyi államtitkár kihallgatásán jelenik meg Sinaiban a királynál és tájékoztatja az uralkodót Titulescu állásfoglalásáról.

Pop Valer és Iamandi tárcanélküli miniszterek a miniszterelnökségen fognak dolgozni. Pop Valer a sajtószolgálatot, Iamandi pedig a propagandát látja el. Más jelentés szerint Iamandi az elhunyt Mavrodi munkakörét veszi át és a sajtóügyeket is ő intézi, Pop Valer pedig Xenii munkakörét veszi át és ő intézi a kisebbségi ügyeket.

Ma megtörtént az új miniszterek és alminiszterek beiktatása az egyes minisztériumokban. Manolescu-Strunga csak holnap érkezik haza és így az ő beiktatására csak akkor kerülhet sor. Teodorescu miniszter ideiglenesen Slavescu pénzügyminiszternek adta át a kereskedelemügyi minisztérium vezetését. Ugyancsak ma iktatták be Leon kereskedelmi alminisztert is.

Ünnepélyes keretek között iktatták Szerdán hivatalába Roman Valert, akit mint ismeretes, munkaügyi államtitkárrá neveztek ki. Hivatalbalépésekor a következőket mondotta Roman Valer:

Németországnak kémkedett a bécsi külügyminisztériumban Grillparzer unokája

Hogyan jutottak az osztrák külügyi szolgálat legbizalmasabb jelentései a német sajtó birtokába?

Bécsből jelentik: A tegnap letartóztatott Sonnleitner Ferenc, Grillparzer híres tró unokájáról, aki a külügyminisztérium sifre-osztályán volt beosztva, megállapították, hogy

kémkedett Németország javára

A külügyminisztérium legbizalmasabb titkárnak birtokában lévén, azokat pénzért kiszolgáltatta a németországi hírszerző irodának. Sonnleitner működésére úgy jöttek rá, hogy

a kancellári hivatalba érkezett bizalmas jelentések néhány nap múlva a németországi lapokban nyilvánosságra jutottak.

— Tizenkét év után ismét visszatértem fiatalkori működésem színhelyére, a munkaproblémákhoz. Ifjú koromban, mint minden fiatal ember, a szociáldemokrácia felé orientálódtem; ezt igazságérzetem kívánta így: A társadalom alapja csak akkor lehet biztos és nyugodt, ha meg van a szociális harmónia.

Elhalasztják a parlament megnyitását

Ma délután a kormány minisztertanácsra ült össze, amelyen Tatarescu miniszterelnök ismertette az elmúlt napok eseményeit, beszámolt a helyzetről és közölte, hogy a parlamenti ülészek munkája előkészítést igényel és éppen ezért arra fogja kérni az uralkodót, hogy járuljon hozzá a parlamenti ülészek elhalasztásához. Foglalkozott a kormány a törvénytelen kinevezések problémájával is. A miniszterek névszerint ismertették azokat a tisztviselőket, akik a törvénytelenül kinevezettek kategóriájába tartoznak. A kormány úgy döntött, hogy ezeket a listákat miniszterközti bizottság elé utalják és ez hoz végleges határozatot az elbocsátások ügyében. Az elbocsátottak helyére nem neveznek ki új tisztviselőket.

Slavescu pénzügyminiszter beszámolt a belvárosi kölcsön jelenlegi állásáról és bejelentette, hogy a kölcsön kibocsátására novemberben kerül sor. A kormány hozzájárult a kölcsön feltételeihez, majd pedig a kabinet tagjai aláírták az erről szóló minisztertanácsi naplót.

A család büszkesége

Írta: H. R. MOORE

Peter fiatal, szép fiú volt, de az arcában volt egy vonás, amely a jó benyomást lerontotta. A kerítől a nyitott livegajtón át lépett be Peter a könyvtárszobába, ahol öreg nagybátyja a karos-széken ülve olvasott.

— Jó napot kívánok, George bátyám, — szólalt meg a fiú.

A nagybátyja, Ralston George, felpillantott a könyvről. Betegesen halvány arca még halványabb lett, amint a fiút meglátta.

— Mit akarsz itt, Peter? kérdezte hűvösen.

— Üzleti ügyben jöttem, — felelte a fiú gúnyosan mosolyogva és odalépett nagybátyjához.

— Tudod, — felelte az öreg ur hidegen — hogy nekünk egymással már nem lehetnek üzleti ügyeink. Legutóbb világosan megmondtam, hogy tőlem már egy rézgarast sem kaphatsz.

— Tudom, — felelte a fiú gúnyosan mosolyogva. — Azért jöttem vásár napján, mert tudom, hogy ilyenkor az egész cselédségnek kimenőt adsz, hogy elmehessenek a vásárra.

— Éleseszü vagy, fiam, — felelte az öreg ur megvető hangszíval — szóval kiszámítottad, hogy egyedül találsz engem?

— Tudom, hogy egyedül van, — felelte a fiú vigyorogva — félóra járásra nincs élő lény a közelben. Maga pedig sokkal gyengébb, mintsem hogy gyalog be tudna menni a városba.

— Szóval, fenyegetődzöl, Peter?

A fiú arckifejezése hirtelen megváltozott. Előre hajolt és rátette kezét az öreg ur ölén fekvő könyvre.

— Ezer fontra van szükségem... azonnal! — mondta. — Még pedig készpénzben.

— Nem adok egy rézgarast sem.

— Akkor kénytelen leszek magam elvenni, — mondta a fiú gúnyos vigyorral. Ezzel odalépett a legközelebbi könyvvállványhoz, ahol, mint tudta, nagybátyjának, a szenvedélyes és híres régiséggyűjtőnek legértékesebb, régi kiadású könyvei voltak.

Elhelyezve. Levett két nagyjértékű könyvet, amelyekből csak egy-egy példány van a cambridgel egyetem könyvtárában és a kandallóba elhelyezve így szólt:

— Kár, hogy augusztusban nincs tűz a kandallóban. De látom, hogy van gyufád.

Ezzel a gyufatartót levette az asztalról és odavitte a kandallóba elhelyezett kincset érő két könyvhöz.

— Mit gondolsz, George bátyám, nem volna-e kár, ha ezek a könyvek véletlenül elégnének? — kérdezte kegyetlen mosollyal.

— Fegyházba juttatlak! — fakadt ki az öreg ur, de amint látta, hogy a fiú égő gyufával közelodik a könyvekhez, kipirult arccal kiáltott rá:

— Nincs ezer font készpénzem itthon, de kiírok egy csekket. Megéri nekem, ha ezen az áron örökre megszabadulok tőled!

És azonnal elővette az asztal fiókjából a csekkönyvét és kiírt egy ezer fontról szóló csekket, még pedig, a fiú kívánságára, nem az ő, hanem Willy bátyja nevére.

— Ha a bankban Holt, a te igazgató barátod, az én nevemet látná, amelyről neki már bizonyára annyi rosszat mondta, nem fizetné ki a csekket. De ha azt hiszi, hogy a drágalátos bátyám, a család büszkesége kapja a pénzt, akit istenit az egész familia, mert halvéru, szenteskedő hülye, azonnal kifizeti az ezer fontot.

Amikor pedig a csekk Willy nevére ki volt állítva, Peter furiangosan vigyorogva így szólt:

— De most írd meg egy levelet is Holt barátodnak, amiben megírod, hogy Willynek sürgős családi ügyben fizesse ki sürgősen a pénzt, nehogy magát a csekket ne fogadja el eléggé hitelesnek, lévén ilyen nagy összegről kiállítva.

Az öreg ur szemén gúnyos kifejezés villant át, de ezt bosszus felkiáltással leplezte:

— Hallatlan szemtelenség! — fakadt ki, de elővett egy levélpapírt és megírta a kívánt levelet. Peter mögötte állva nézte, hogy mit ír, s amikor az öreg ur végül aláírta a levelet és gondosan összehajtogatva átadta neki, meglepődéssel zsebre tette. Az öreg ur bucsuzól meg ezt mondta:

— Mond meg Holt-nak, hogy amikor tőlem elmentél, Lord Bacon könyvét olvastam, amelyről vele annyit beszélgettünk, különösen arról a részből, amelyen Malon doktor mindig olyan jól mulatott. Ha ezt elmondod neki, nem lesz semmi aggodalma.

Holt bankigazgató, aki nem ismerte sem Petert, sem Willyt, elhitte, hogy Willy mutatja be a nevére szóló csekket.

— Rendben van, azonnal ki fogom fizetni, — mondta barátságosan és George barátja felől kezdősködött.

Bár Peter látta, hogy a csekkel már nincs baj, tehát az igazolás feleslegessé vált, örömeiben bőbeszédű lett és elmondta, hogy George bácsi „éppen Bacon lordot olvasta s azt a részt, amelyen Malon doktor mindig olyan jól mulatott”. És ezzel átadta nagybátyja levelét is.

A bankigazgató figyelmesen hallgatta végig az üzenetet. Az arca elkomorodott. Felnyitotta George levelét, elolvasta, s hirtelen rákiáltott a fiura.

— Te csirkefogó, ha azonnal nem takarodsz innen, rendőrral fogatlak el.

Peter megdöbbenve bámolt a bankigazgatóra. Nem értette a hirtelen hangulatváltozást, s így szólt:

— Uram, vesztettem. Mingyárt kotródom is innen. De ha már itt tartunk, mondja el, mi okozta a hirtelen változást.

— Az egyetemen, ahol a nagybátyáddal együtt diákoskodtunk, az volt a legkedvesebb tréfánk, hogy ha valakit ezzel a Bacon lordra vonatkozó üzenettel küldöttünk a másikhoz, azt szó nélkül ki kell dobni. Ha nem kezdsz fecsegni, kifizettem volna a pénzt, mert nem gyanakodtam, de amint magad adtad le George bácsi vészjelét, a levelet is diákkorabeli titkos írásmódunk szerint olvastam el. A levél minden harmadik szavának kezdőbetűi összeolvasva pedig így szólnak.

„Ez nem Willy, családunk büszkesége, hanem a csirkefogó Peter, aki a csekket kizsárolta tőlem. Családunk hírneve érdekében ne tartóztattasd le hanem dobd ki”.

— Amit meg is teszek, — tette hozzá a bankigazgató és csengett az inasának.

Uj világbéke-tervezetet küldött Japán a londoni tengerészeti konferenciára

Yamamoto japán tengernagy optimista nyilatkozata a lerv angliai fogadtatásáról

Newyorkból jelentik: Yamamoto japán tengernagy, aki a tengerészeti értekezlet előzetes megbeszéléseire utazik Londonba, ma Amerikába érkezett és nyilatkozatot adott az újságíróknak. Kijelentette, hogy az a kívánsága, hogy

a londoni tengerészeti egyezményt Japán nevében felmondja és betérjessze az új japán világbéke-tervezetet.

— Ha Anglia megismeri ezt a tervet — mondotta — akkor megszűnnek azok a surlódások, amelyek Japán és Anglia között voltak az utóbbi időben. Célunk a támadó fegyverkezés megszüntetése, viszont véleményünk szerint minden államnak joga van biztonságáról gondoskodni, ha ezzel nem fenyegeti a többi állam biztonságát.

Mindenki kényszermunka-köteles Németországban!

Schacht dr. diktátori hatalmat kap a német munkásság felett

Londonból jelentik: A Daily Express értesítése szerint Hitler vezérkancellár rendelet kiadására készül, amely szerint minden német állampolgár köteles kényszermunkát végezni. A most tervbe vett rendelettel kapcsolatban a munkásszakszervezeteket teljesen át

fogják építeni. Dr. Lew, a munkafront vezetője eddig ellenállott a kormány ilyenirányú törekvéseinek, most azonban dr. Schacht került fölénybe, mert diktátori hatalmat fog kapni a német munkásság felett, amelyet az ő irányítása és ellenőrzése alá helyeznek.

A pénzügyminisztérium visszavonta két aradi mozgószínház jegyadó-kedvezményét

A Szerzők Egyesülete nem kaphat adókedvezményt

Tudvalevőleg azok a mozgószínházak, amelyeknek koncessziója a Romániai Szerzők Egyesületének nevében áll, nem a törvényben előírt 25 százalékos jegyadót, hanem annak felét, azaz 12 és fél százalékos mozijegyadót fizettek a pénzügyminisztérium kivételes engedélye alapján. A kedvezményezett mozgószínházak közé tartoznak többek között a Corso és a Select aradi mozik is, amelyek a kedvezmény következtében havonként 30-35 ezer lej megtakarítást értek el. Értesülésünk szerint a Corso-mozi ez év január elsejétől, a Select pedig áprilistól élvezte ezt a jegyadóengedményt.

A pénzügyminisztérium múlt hó 28-ikán elhatározta, hogy a Romániai Írók és Színpadl Szerzők Egyesületének neve alatt működő összes mozgószínházak jegyadó kedvezményét megszünteti és erről 187.539/1934. számú körrendeletével értesítette az összes pénzügyigazgatóságokat.

Ez a rendelet szerdán, e hó 3-án érkezett meg az aradi behajtási pénzügyigazgatósághoz, amely már október elsejétől kezdve behajtja a kedvezmény nélküli teljes jegyadóösszeget az említett aradi két mozgószínházról. Egyébként a pénzügyminisztérium rendelete szó szerinti fordításban következőképpen hangzik:

„Mivel tudomásomra jutott, hogy azoknál a mozgószínházaknál, amelyek mostanig csak 12 és fél százalékos jegyadót fizettek, csupán

a cég változott meg és csak névleg szerepel tulajdonosként a Romániai Írók és Színpadl Szerzők Egyesülete, de a tulajdonosok a régiek maradtak, ezért 1934. október 1-től kezdve visszavonom a kedvezményt és ezek a mozgószínházak is a rendes 25 százalékos jegyadót kötelesek október 1-től fizetni”.

Érdekesnek tartjuk azt is közölni, hogy a Szerzők Egyesületének elnöke Goga Octavian. Az említett mozgószínházak jövedelmének bizonyos százaléka a Szerzők Egyesületének jár, amely az elhunyt romániai írók árváinak és özvegyeinek juttatta ezt az összeget.

Szabadlábrahelyezésüket kérték az Aradmegyében elfogott selyemcsempészek Holnap döntenek az ügyben

Részletesen beszámoltunk arról a selyemcsempészségről, amelyet a határszéli Turnu község közelében lepleztek le. A csempészbanda két tagját Lázár Mária aradi asszony és Penivrag György battonyai lakos személyében letartóztatták, míg hárman megszöktek. A bíróság a gyorsított eljárásról szóló törvény alapján tegnap már ítélkezett felettük és háromhavi börtönre ítélte őket. Marculescu Athanáz védő fellebbezést jelentett be. Ma délután a védőügyvéd kérvényt nyújtott be a törvényszékhez és védenet szabadlábrahelyezé-

sét kérte a fellebbezési tárgyalásig. A törvényszék első szekciója holnap dönt a kérvény felett. Marculescu védő arra hivatkozik, hogy Lázár Mária és Penivrag csak eszközei voltak a tényleges csempészeknek és pár pengőért vállalkoztak a munkára. A vizsgálat tovább folyik a négy bala selyem és szövet aradi címzettjének kiderítésére és a hatóságok megfelelő nyomra akadtak ebben a tekintetben.

A hatósági vizsgálat munkájának eredményei iránt általános érdeklődés nyilatkozik meg országsszerte, mert különösen hivatalos körökben azt remélik, hogy a jelenleg letartóztatásban lévő vádlottak segítségével sikerül a tulajdonképpeni csempészbanda nyomára jutniok.

CORSO! MA ÜNNEPI PREMIER!

5, negyed 8, negyed 10 órakor!

LILIAN HARVEY

és társulata a

Piccoli bábszínház

a legjobb mesébe illő káprázatos filmjében az operett slágerek slágere

ZSUZI VAGYOK!

Budapesten a legnagyobb siker.

Jegyelővétel ajánlatos!

Megérkeztek az őszi divatujdonságaink!

Női szövet és selyem különlegességek

lémszálas, celofános, angora-

és duvetin szövetekben!

Férfiszövetekben óriási választék!

SERILANA

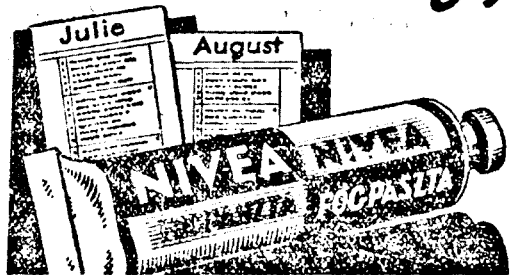
MINORITA-PALOTA

Gyári lerakat!

Gyári árak!

2 hónapig körülbelül

2 X naponta

.....leiért egy tökéletes fogápolást végezhet. Mert Nivea fogpaszta—lány, könnyen habzó, egészen csodás ízű — ápolja fogait, egyuttal kiméli azokat és lekeletét tisztává és üdévé teszi. Csak elsőrangú nyersanyagok...

Beierdorf & Co. S. A. R., Bragov

Whisky-király a „fizető vendég” a pápai nagyhirű Esterházy- kastély falai között

Hogyan él és hogyan költ Mr. Dewar a történelmi falak és a rejtélyes zárgondnoki céduláskák között?

(Pápa. Esterházy-kastély.) Egy érdekes „fizető-vendég” szállott meg nagy társaságával a híres, történelmi-beccsű pápai Esterházy-kastélyban: Mr. Dewar, az amerikai whisky-fejedelm. Nem issza, hanem gyártja ezt az italt, nagy eredménnyel, amint ez az alábbiakban kitűnik. Az utolsó délutánt együtt töltöttem az Esterházyak pápai kastélyában, az angol whiskykirály vadásztársaságával, Esterházy Tamás nem volt otthon. Amióta az angolok megérkeztek, ehelyett Páparól és rábízta a házigazdatisztet titkárra, gróf Salm Hermannra. Salm intézkedett, hogy jól érezzék magukat a kastélyban és az erdőben az angolok. Reggeltől hajnalig talpon volt és buzgón fáradozott a whiskykirály társasága körül. Meg is volt mindenük, amit csak akartak és az utolsó délután, amikor cigány játszotta nekik a kastély udvarán a szentimentális tangókat, elégedetten bucsúztak a kastély személyzetétől. Cigányzenét évek óta nem hallottak az Esterházy-kastély falai. A whiskykirálynak kellett jönnie, hogy ismét zene szöljön a kastélyban, Mr. Dewar-nak, a világhírű Dewar-whisky gyártójának csekkfizetéseivel, amelyek keltetésénél is annyit érnek, amennyi pénz egy-két évtizede nem volt a kastély páncélszekrényében.

Vadászaton Ujzelandtól — Pápaig

Mr. Dewar két méter magas, kisportolt, szikár angol. Tíz napja vadászik társaságával az Esterházy hitbizomány vadásztérletén. Ő hívta meg valamennyiüket Magyarországra. Elhozta feleségét, szép szöke, karcu asszonyt és Mrs. Dewar legjobb barátnőjét, Lady Tradegart. Még egy hölgytagja van az angol társaságnak, érdekes és szép londoni lány, Miss Gervers, Mr. Hermon, aki az angol haditengerészetnél szolgált, egyenesen Ujzelandból jött Pápara.

— Most egy évig vadászni fogok, — mondja Mr. Hermon.

Angol határozottsággal és egyszerűséggel elkötelezte, hogy egy évig vadászni fog. Nem tovább és nem rövidebb ideig. Ujzelandból kezdte a szarvasbögést, Pápan folytatta és innen Indiába készült. Bizonyára kitűnő vadász.

A whiskykirály társaságában vadásztak Forster kapitány, Herbert és Henlage nevű urak, akik már a bucsu este előtt Bécsbe autóztak és onnan repülőgépen mentek haza Londonba.

— Jól érezte magát? — kérdeztem a whiskykirálytól.

Derűsen és elégedetten bólint. Ez a nyolc nap, amelyet az Esterházy-kastélyban töltött barátaival, — ahogy mondani szokás — „megérte a pénzt”. Nem mondja, talán nem is gondol rá. De ebben a kastélyban, amelynek minden butordarabja nem is a pénzt, hanem a pénzhiányt juttatja az ember eszébe, nekem erre kell gondolnom. A whiskykirály tíz napra betelepedett a főiri magyar kastélyba, ahová valamikor, ha nem is whiskykirályok, de majdnem olyan gazdag és előkelő emberek jártak, de nem mint payng guest-ek, hanem, mint a kastély urdnak vendégei.

Az alatt a néhány óra alatt, amíg a kastélyban tartózkodom, nem tudok szabadulni ennek a bizarr ellentétnek gondolatától. Próbálok felejtetni, hogy annak a rokonszenves fiatal magyar arisztokratának a kastélyában vagyok, akiről az utóbbi években annyi szó esett megromlott anyagi viszonyai, adósságai, bírói foglalkások, végrehajtói lá-

toztatások és árverések miatt. Gróf Esterházy Tamás, amikor belecseppent a hatalmas hitbizományba, ő maga sem volt tisztában, milyen óriási vagyon ura lett. Beköltözött a pápai Esterházy-kastélyba, úgy élt és úgy költözött, ahogy ebben az ötvenzobás fejedelmi kastélyban bárki más, nábobmódra élt volna. Nem egészen az ő hibája, hogy a kastélyba beült a zárgondnok, leltároztak és számbavettek a hamutartóktól kezdve minden ingóságot.

Leülök a nagy dohányzóban, amelynek ablakai a parkra néznek. A dobozban angol cigaretták. Rágyujtok. Apró cédula van a cigarettadobozon is, gyufatartón is. Alig olvasható betűkkel áll rajta: „Hitbizományi ingó 905. sz.” Hitbizományi ingó 1412. sz.” Arany cigarettatárcák hevernek az asztalon. Kinyitom az egyiket, kinyitom a másikat. Mindenikben benne van a leltári cédula, amely azt jelenti, hogy az arany cigarettatárcák is le vannak foglaltva.

A terrazon ülök a nádszékben. A szék tarka párnáján rajta a cédula. Járom a kastély szobáiban és termeiben. Nézegetem az őstök képeit. Rajtuk a cédula. Óriási porcellánvázák és antik órák a szobákban. Rajtuk a cédula. A whiskykirálynak és barátainak, — ha talán észrevették az apró cédulákat — bizonyára nem jutott eszükbe, hogy kutasák, mit jelentenek, ki ragasztotta gondosan minden tárgyra.

Tizenegy hálószobában, tizenkét szalónban, tíz kisebb és nagyobb teremben laktak a whiskykirály barátai. A társaság hölgytagjai Pápan komornákat fogadtak fel, akik velük együtt beköltöztek a kastélyba. Számlájuk a lakásért és az ellátásért 3200 pengőt tett ki a tiznapos vadászat végétével.

A zárgondnok tette rá kezét a pénzre

De ne gondolják, hogy a millionos whiskykirály, aki pengőben számítva 54 millió évi adót fizet, csak ennyi pénzt költött volna nyolc nap alatt. Salm gróf apróbb kiadások címén 1735 pengőt fizetett ki Mr. Dewar helyett. Ez az összeg „apró” tételek eredménye. Például magyar pálinka 45 pengő, lovaglónadrág Miss Gerversnek 50 pengő, telefon, táviratok és bélyegek 240 pengő, cigányoknak 300 pengő. A bucsuestén 30 üveg bor, 32 palack sör és 15 üveg whisky fogyott, 450 pengő. De nem Dewar-whiskyt ivott a társaság, mert a Dewar-whisky nagyon drága és Magyarországon nem lehet kapni.

A társaság 5502 patrónát lőtt el és 1976 foglyot ejtett. A foglyok után is több ezer pengő jár az Esterházy-uradalomnak. A szarvasbikaért, amelyet Mr. Hermon lőtt, 50 fontot fizetett a whiskykirály.

Hogy Esterházy Tamásnak mindebből mi jut, titok. A zárgondnok rátette kezét a pénzre.

A whiskykirály és társasága persze, mítsem tudott arról, hogy milyen anyagi küldöttek voltak Pápan. Jöttek, vadásztak, pólóztak, ettek, ittak, táncoltak és elmentek. A pénz, amit litthagyt Mr. Dewar, meg se kottyant neki. Egy nap alatt több adót fizet Angliában, mint amennyit itt tíz nap alatt elköltött.

Nem bánta meg, jól érezte magát annyira, hogy megígérte: télen visszajön. És előkelőbb helyre aligha mehetne ilyen olcsón, mint ide a

Mindenkit érdekel:

Királyi intelem, vagy ősi szokás..?

A lezajlott kormányválságnak volt egy kedves epizódja, amelyről csak néhány sorban emlékeztek meg kolumnás tudósításaik keretében a fővárosi lapok.

A kormányválság — mint emlékeztet — Reghinul-Sasesc-ben kezdődött, ahova váratlanul kapott meghívót a vadászatot ott tartózkodó uralkodótól a miniszterelnök. Tatarescu természetesen azonnal vonatra ült, jelentkezett a király előtt, részt vett a vadászatban és előterjesztette a kormány lemondásának és újjáalakításának körülményeit. A vadászat közben kitűnően sikerült: a király és Tatarescu is — egy-egy pompás himszarvast lőttek. Régi vadász szokás szerint, aki először ejt el valamilyen vadat, megvesszőzik. Miután Tatarescu először lőtt szarvast, őt is felavatták, ősi szokás szerint.

A vadászat istennőjének, Dianának hivatalában nincs miniszterelnök és nincs polgár vagy paraszt, hanem csak vadász és ezért az ország miniszterelnökének is el kellett szenvednie a „megvesszőztetést”, amelyet — mint a vadásztársaság vendéglátója — a király személyesen hajtott végre. A kormány lemondása és az új kormány esküvétele között történt „megvesszőztetésnek” mintha valami szimbolikus, atyai intelemre emlékeztető jellege is lett volna: „Még ez egyszer megbocsátok. Kezdjétek újból és meglátjuk, mire haladtok...”

A megvesszőztetéssel — a régi és nemes vadásztudomány értelmében őfelsége hivatalosan is szarvasvadásszá ültette Tatarescu miniszterelnököt. Az ország közvéleménye pedig reméli, hogy Tatarescu György — a miniszterelnök és felavatott szarvasvadász — most már semmilyen vonatkozásban sem fog — bakot löni...

Elbukott, — név-elemzésből

Az olvasó, aki mostanában oly magas bukási százalékról olvas az őszi érettségi és póterettségi vizsgálatokkal kapcsolatban, — nem is érti tulajdonképpen, mi ennek az oka? A tanulók készültség-e, vagy a vizsgabizottsági tagok szigorúsága?

A felgyülemelő kérdésekre talán a legfrappánsabb feleletet adja az alábbi epizód, amely a timisoarai Diaconovici Loga-liceumban folyó érettségi vizsgálaton zajlott le:

Fodor József oradeai tanár történelemből vizsgáztat. Az egyik jelöltől ezt kérdezi:

— Mi volt az oka annak, hogy a románok Erdélyben elmagyarosodtak?

Tágra nyílt szemekkel nézi a diák a tanárt és ugyszólván tőle várja erre a feleletet. Fodor könynyebb formában teszi fel a kérdést:

— Miben állott tulajdonképpen a románok elmagyarosítása?

Semmi válasz. Maga a tanár felel:

— A katolikus vallás államvallás volt. Alami hivatalokban az érvényesült, aki az államvallást vallotta magának. A románok egy része ezért elhagyta az országot, akik pedig itt maradtak, áttértek a katolikus vallásra és elmagyarosodtak... Tudna nekem elmagyarosodott román neveket mondani?

A diák csodálkozik a kérdésen. Történelemből készült és névelémszóból kérdezik. Nemmel felel, mire a tanár példával illusztrálja állítását:

— Tösgyökeres román név Jósika és Majláth, de ezek időközben elmagyarosodtak. Mentőkérdés következik:

— Milyen volt II. József császár politikája a románokkal szemben?

Nem várt kérdés. A felelet elmarad. Második mentőkérdés:

— Milyen volt Alexandru cel Bun külpolitikája?

Néma csönd.

A jelölt „levizsgázott”...

pápai Esterházy-kastélyba, amelynek kerítése egy darab világtörténelem.

A kastély bejáratának vasrácsos kapuja és kerítése Párisból került ide: de nem vaskereskedőtől, hanem a Place de la Concorde-ról.

A francia kommun után, amikor a tömeg felgyújtotta a Tuileriákat és ledöntötte a palota kerítését, Esterházy Tamás őse megvásárolta a Tuileriák vasrácsát és idehozta Pápara.

A kerítés aranyozott csucsos kapuján, melyen egykor francia királyok léptek be, ezeken a napokon a whiskykirály járt ki s be. Pápan, egy magyar gróf kastélyába, melynek minden butordarabján rajta a végrehajtó cédulája.

(R. G.)

Bucurestibe szálljon meg a **GRAND HOTEL-ben**, a főváros legkényelmesebb és legelegánsabb szállodájában. — Kávéház, étterem, mérsékelt árakkal!

336

Két és fél millió lejes pertnyert a CFR az aradi törvényszék előtt

A curtici-i borzalmas katasztrófa epilógusa — A bíróság szerint az áldozatok hibájából következett be a szerencsétlenség

Az aradi törvényszék második szekciójában ma egy hat esztendővel ezelőtt történt borzalmas katasztrófa következtében támadt milliós kártérítési pert tárgyalta. Még 1928-ban történt, hogy Cret Irimie, Cret Mihály és felesége, Heccsán Pál és felesége maceai lakosok Curticira utaztak. Amikor a curtici-i vasúti sorompóhoz értek, Cret Irimie leszállt, míg a többi a kocsi maradt. Nyitva állott-e a sorompó, vagy zárva, nem tudni, tény, hogy a kocsi áthaladt a sineken és az ugyanekkor berobogott személyvonat mozdonya darabokra törte a szekeret. Cret Mihályné nyomban meghalt, míg a többiek súlyos sérüléseket szenvedtek, amelyeknek következtében néhány nap múlva Heccsán Pál is meghalt, míg Cret Mihály élete végéig nyomorék marad.

A szerencsétlenség miatt az áldozatok hozzátartozói bünvádi feljelentést tettek, azonkívül kártérítési pert indítottak meg a CFR ellen. A bűnügy folyamán főképpen azt igyekeztek tisztázni, zárva állott-e a sorompó, vagy nyitva. Don Pál ör eskü alatt vallotta, hogy a sorompót lezárta és a szeker utasai emelték fel. Miután ennek az ellenkezője nem nyert beigazolást, az őrt felmentették a bűnügyben, míg a polgári per folyt tovább. Az első keresetben Cret Irimie a kocsiért és lovakért, amelyek az ő tulajdonát képezték, 43 ezer lejt követelt. Cret Mihály havi 3000 lejt életjáradékot, vagy ennek harminc évre járó összegét, míg Heccsán Pálné négy ezer lejt követelt havonként, vagy ennek ugyancsak harminc évre járó végösszegét. Az utóbbi két felperes később oly módon változtatta meg keresetét, hogy Cret Mihály 1 millió 80 ezer lejt, Heccsán Pálné pedig 1 millió 440 ezer lejt kártérítést követelt a CFR-től, ezenkívül körülbelül 40 ezer lejt kitevő orvosi és egyéb költséget.

A per már éveken át folyt, tanuk egész sorozatának kihallgatása vált szükségessé.

Százezer dollár óvadék ellenében szabadlábra helyezik Hauptmannnt

Csupán zsarolás címén lehet vád alá helyezni az elfogott gangstert — Egy újabb érdekes letartóztatás

New-Yorkból jelentik: A Lindbergh-bébi elhurcolásával vádolt Hauptmann Károlyt, miután semmiféle bizonyíték nem merült fel arra nézve, hogy közvetlenül részt vett volna a bébi elhurcolásában és meggyilkolásában, csak zsarolás címén lehet vád alá helyezni. A védelem a vizsgálóbíró vád alá helyezési végzésének kihirdetése után szabadlábrahelyezési kérvényt nyújtott be és 50.000 dollár óvadékot ajánlott fel. A vizsgálóbíró nem utasította el az indítványt, ellenben közölte, hogy

a szabadlábra helyezést csak 100.000 dollár óvadék ellenében rendelheti el,

tekintettel arra, hogy Hauptmann Károly külföldi állampolgár. Hauptmann védője egyébként kérte védence elmebeli állapotának a megvizsgálását, mert a buskomorság jelei mutatkoznak rajta.

A csikágói rendőrség egy férfit és egy

maid a bíróság helyszíni szemlét tartott és maradt sor az ítélet meghozatalára.

A törvényszék elutasította keresetével Cret Irimiet, Cret Mihályt és özv. Heccsán Pálnét, azzal az indoklással, hogy a tragikus szerencsétlenségért nem vonható felelősségre a vasút, miután az az áldozatok hibájából keletkezett.

Az indoklás szerint a bizonyítási eljárás folyamán megállapítást nyert, hogy a sorompó zárva volt és a szeker utasainak be kellett volna várniuk, amíg a vonat elhalad. Ők emeltek fel a sorompót, a következményekért tehát ők váltak felelőssé. A felperesek fellebbezést jelentettek be a törvényszéki ítélet ellen és így a milliós pernek a timisoarai tábla előtt lesz folytatása.

Háromszáz gradistei lakos villanyszámláját lopták el

Iényes nappal az aradi városháza előtt a villanygyár egyik pénzbeszedőjétől

Vakmerő tolvajlás történt szerdán délelőtt a városháza épülete előtt. Déli tizenkét óra után a városháza előtt haladók kiáltozásra lettek figyelmesek. Egy magából kikelt férfi volt a kiabáló és egyre azt hajtogatta:

— Ellopták az aktatáskámat, ellopták az aktatáskámat!

Hamarosan előkerült a rendőr is, aki megállapította, hogy tulajdonképpen mi is történt. Kiderült, hogy a kiáltozó embert Drecin Jánosnak hívják, a villanygyár alkalmazottja és pénzbeszedő minőségben jár ki naponta Gradistara. Ma véletlenül dolga akadt a városházán. Aktatáskája, amelyben háromszáz szaldírozott villanygyári számla volt, összesen huszezer lejt értékben, kerékpárjára volt akasztva. A pénzbeszedő mielőtt bement volna a városházára, beszélgetni kezdett egy ismerőssel, közben gépét odatámasztotta a falhoz. Mindössze néhány pernyi ideje volt a tolvajnak, aki nyilván azt hitte, hogy a táskában pénz van és ezt az időt használta fel azután, hogy a táskát ellopta.

A rendőr, aki jegyzőkönyvet vett fel, utasította Drecint, hogy tegyen jelentést a rendőrségen. A pénzbeszedő egyidejűleg feletteseit is értesítette a lopásról. A nyomozás a vakmerő rabló után megindult. A villanygyár mindenestire felhívja a gradistei lakosokat, miután mind a háromszáz számla, amit elloptak, gradistei lakosok nevére van kiállítva, ha jelentkezik náluk pénzbeszedő a villanygyártól, akkor előbb igazoltassák le és csak azután fizessék ki a számla összegét.

CENTRAL: Premier! 5, 7½ és 9¼ órákor,

Az elcsereált menyasszony

Énekes vigjáték, főszerepben:
ANNY ONDRA.

SELECT: Ma premier! 5, 7½ és 9¼ órákor!

A halálos verseny.

Izgalmas kalandorkép, főszereplője:

BUCK JONES.

D. u. 3 órákor mérsékelt helyekkel:
TOM MIX (A texasi kalandor).

HIREK

Whisky-hadjárat Európa ellen

A japán ipar egyre fokozódó terjedéséről szinte naponta jelennek meg hírek a lapokban. Ma már a japán konkurenciával szinte az ipar minden ágában számolni kell, de ennek ellenére meglepő egyszerűen hat, hogy a japánok most már a skót whiskyvel is fel akarják venni a versenyt. Nemrégiben japán utas-társaság érkezett Skóciában. Az ártatlan turisták természetesen engedélyt kaptak arra, hogy meglátogassák a whisky-gyárakat. Behízelgő, udvarias modorukkal sikerült elérniük, hogy a whisky-gyártás minden egyes fázisát bemutatták előttük. A gyárak igazgatósága megengedte azt is, hogy a látogatók a gyárakról és az ott látottakról rajzokat készítsenek, hiszen mindezt azzal indokolták, hogy a rajzok európai élményekről szóló riportjaik tartítására kellenek. A japánok udvariasságáról tett tanúságot egyébként az a körülmény is, hogy a gyárak vezetőit értékes japán selyemmel ajándékozták meg.

A skót gyárosok már régen elfelejtették a japán társaság látogatását, amikor azt most egy kellemetlen esemény juttatta eszükbe. A távol-keletről ugyanis olyan hírek érkeztek, hogy a skót whiskynek erős versenytársat kell megküldenie, mert Indiában és a Csendes Óceán szigeteinek piacán fellepett egy veszélyes konkurrens — a japán whisky. Az új japán whisky-gyár fő részvényesei és vezető részvényesei — mint az utóbb kiderült — nem voltak mások, mint udvarias és mosolygó japán kiránduló társaság tagjai.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Élénk, előbb déli, később nyugati légáramlás várható. A nappali hőmérséklet kissé csökken.

— **A király részt vesz a lugo-i görögkatholikus katedrális felszentelésén.** Timisoaráról jelentik: Pénteken kezdődik meg Lugojon a görögkatholikus népszövetség nagygyűlése, amelyen 20—30 ezer ember részvételére számítanak. Nyolc egyházfőt várnak, köztük Suciu blaji érsek, a görögkatholikus püspöki karból dr. Niculescu Sándor lugo-i püspökön kívül Hosszu, Frențiu és Russu püspököket. A római katolikus püspöki karból Fiedler István, dr. Pacia Agoston és Robu püspököket várják és arról is szó van, hogy Valeri Valerio pápai nuncius is meg fog jelenni a nagygyűlésen. A múlt évi nagygyűlésen a görögkatholikus népszövetség megalakulását határozták el, ezidén realizálni fogják ezt az elhatározást. Azonkívül a görögkatholikus egyházi énekkarok szövetségét is meg fogják alakítani. A nagygyűlés harmadik napján, vasárnap a király is Lugojra érkezik, hogy az újonnan festett lugo-i katedrális felszentelésén jelen legyen, de részt fog venni a kongresszust befejező körmeneten is.

— **Elhalasztották Barthou római látogatását.** Londonból jelentik: Egyes angol lapok híradása szerint Barthou római látogatását, amelyet eredetileg október 15-re tűztek ki, elhalasztották. A francia külügyminiszter az újabb tervek szerint csak október végén utazik Rómába.

— **Mussolini Észak-Olaszországban.** Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök holnap hosszabb időre Észak-Olaszországba utazik. A Duce szombaton beszédet mond Milanóban, ahol részletesen nyilatkozik majd a külpolitikai kérdésekről.

— **Őszi hőhullám Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A fővárosban napok óta emelkedik a hőmérséklet és a mai napon a hőmérő 45 C. fokot mutatott. A meteorológiai intézet holnapra is hőemelkedést vár. Az egész országban meleg az időjárás és az ég derült. Öt év óta nem volt ilyen meleg október.

— **Feltalálták a mesterséges gummit.** Buenos Ayresből jelentik: Az argentinai szabadalmi hivatal szabadalmi jogot jegyzett be egy vegyészmérnök mesterséges gummi előállítására vonatkozó szabadalmára.

— **Feldöntötte a gyorsforralót; elégett.** Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő tragédia történt ma az Episcopul Radu 21. szám alatti házban. Kohn Mihály 84 éves magánzó délután 3 órakor meggyújtotta gyorsforralóját, mert azon teát akart főzni. Közben azonban az aggastyán rosszul lett, elájult és esés közben felborította az asztalt, amelyen a gyorsforraló állott. A szerencsétlen ember ruhája lángra kapott és az ájult ember elégett, úgy, hogy mire a szomszédok rákaptak, már csak lába és egyik keze volt ép.

— **Visszautasították az antiszemita prolesztor milliós keresetét.** Bucurestiből jelentik: Az ilfov megyei törvényszék ma foglalkozott Sumuleanu antiszemita iasi-i egyetemi tanárnak a volt zsidó képviselők ellen indított perével. A törvényszék az antiszemita tanár milliós keresetét elutasította és a vádlottakat felmentette.

— **CSÜTÖRTÖK DÉLUTÁN 4 ÓRA 50 PERCKOR ÉRKEZIK ARADRA A BUDAPESTI FILLÉRES GYORS.** Budapestről jelentik: Az Aradra és Timisoarara indított filléres gyorsvonat csütörtökön reggel 7.20 perckor indul el Budapestről a keleti pályaudvarról és délután 15.50-kor, romániai időszámítás szerint 16.50-kor érkezik meg Aradra, míg Timisoarara romániai időszámítás szerint 18 óra 14 perckor fut be.

— **Tízmillió röpirat hadakozik Franciaországban az infláció ellen.** Párisból jelentik: Tízmillió példányban terjesztik egész Franciaországban Germain-Martin pénzügyminiszter röpiratát a frank-valuta lecsökkentése ellen. Így akarja a pénzügyminiszter utját vágni annak a propagandának, amelyet Reynauld volt pénzügyminiszter és Patenotre volt államtitkár a pénzhígítás érdekében megindított, azzal a jelszóval, hogy csak a frank devalvációja lendítheti fel Franciaország gazdasági életét. A mai reggeli lapok közlik, hogy Germain-Martin pénzügyminiszter el van tökéltve erősebb rendszabályokra, ha röpirata nem emel gátat a propagandának.

— **Tovább dühöng a vörheny Bucurestiben.** Bucurestiben az utóbbi napokban szűnőben volt a skarlát-járvány, azonban a mai napon 14 újabb megbetegedést jelentettek be.

Tengeralattjárót csempészett

Madridból jelentik: Valenciában letartóztattak egy hajógyárost fegyvercsempészs gyanúja miatt. A hajógyáros állítólag tengeralattjárót épített, amelyet Törökországnak akart eladni és csempészetten odaszállítani.

— **Új orientációra készülnek a diákcentrumok?** Bucurestiből jelentik: Az országos diákcentrumok elnökei elkezdte a megbeszéléseket tartanak. Úgy tudják, hogy a diákság új orientációját beszél ki. Hogy valóban ez szerepel-e a tárgyaláson, ma fog eldőlni. Ugyanis ma éjszaka választásokat fognak eszközölni.

— **Sztrájk a szovjeteknél.** Londonból jelentik: A kenyér árának megdrágításával kapcsolatban a Putilovszki gyárakban, Péterváron sztrájk tört ki. A munkabeszüntetés mindössze 14 percig tartott, amíg a GPU megérkezése tartott. A kétségtelenül világrekordot jelentő rövid sztrájk abban a pillanatban véget ért, amint a GPU brigádjai megjelentek a helyszínen. Több mint 120 letartóztatás történt, a többiek felvették a munkát.

— **Dumitrescu négyórás hadbíróági kihallgatása.** Bucurestiből jelentik: A hadbírósg ma kihallgatta Dumitrescu ezredes, volt csendőrségi főparancsnokot, ismeretes ügyéből kifolyólag. A kihallgatás közel 4 órán át tartott.

— **WIZO.** Ma délután 6 órakor választmányi ülés. Az ügy fontosságára való tekintettel, kérjük az összes választmányi tagok pontos megjelenségét.

Öngyilkossági járvány a Niagara-zuhalat mentén

Newyorkból jelentik: A Niagara-zuhalat mellett épült hasonlóváros polgármestere beadvánnyal fordult Roosevelt elnökhöz, melyben azt kérte, tiltsák meg a vizesések megtekintését. A polgármester kérését azzal indokolta meg, hogy az Egyesült-Államokban jelenleg különleges öngyilkossági járvány tombol, amelynek főjellegzetessége az, hogy az öngyilkosok a Niagara-zuhalatba ölték magukat. Az utóbbi időkben minden nap történt öngyilkosság a vizesések mentén, az egyik napon pedig három férfi vetette le magát a mélységbe. A Niagara-vizesés, ugyilátszik, ellenállhatatlan vonzerőt gyakorol egyes emberekre, de különösen azokra, akik öngyilkossági gondolatokkal foglalkoznak. Ez a jelenség nagyon hasonlatos az egyik japán tűzhányón történtekhez. Itt viszont a tűzhányó kráterébe vetik le magukat a japán öngyilkos-jelöltek.

Bérczy Ilonka

tanítónő (Plata Avram Iancu 21.) október hó 16-án d. u. 6 órakor és este 9 órakor kezdő kurzusait. Új szerezőtanácsok: Carloca, Paso doble, stb. tanítással. Külön órák, csoportok. Jelentkezést már most elfogad Str. Gojdu 3, I. em. a. 4162

Magánjellegű

Papen budapesti, Gömbös varsói útja

Budapestről jelentik: Papen volt német alkancellár, Németország bécsi követe, ma délután elutazott Budapestről. Papen és adjutánsa hatalmas autóból ültek a Dunapalota-szálló előtt, míg mögöttük egy másik autó podgyászaitak vitte és azt a három hatalmas szarvasagancsot, amely a német követ magyarországi vadászatának emléke. A hírlapíróknak Papen kijelentette, hogy az utazásával kapcsolatban külföldi lapokban megjelent hírekkel szemben látogatása teljesen magánjellegű volt. A sok alaptalan hírt — mondotta Papen — nem is érdemes megcáfolni, csak annyit mondhatok, hogy nem készülök Varsóba. A volt alkancellár autón tette meg az utat új állomáshelyére, Bécsbe, ahová délután érkezett meg.

Itt írjuk meg, hogy a lengyel külügyminisztérium felhatalmazta Az Est varsói tudósítóját annak közlésére, hogy Gömbös Gyula magyar kormányelnök látogatása alkalmával nem kerül sor semmiféle politikai szerződés kötésére Magyarország és Lengyelország között. Mindazok a fantasztikus hírek tehát, amelyek magyar-német-lengyel blokk megalakulásáról a német és francia sajtóban napvilágot láttak, minden alapot nélkülöznek. Gömbös látogatása varsói vélemények szerint a két ország között évszázadok óta fennálló barátságnak udvariassági aktussal való dokumentálása.

— **Titokzatos késelési eset Aradon.** Különös esetet jelentett ma a rendőrségnek dr. Feldmann gradistei orvos. Az orvos előadta, hogy az éjszaka folyamán kihívták Socor Ferencné gradistei lakosnőhöz, aki látszólag súlyos állapotban feküdt ágyán. Aki az orvosért jött, nem tudta megmondani, hogy mi történt Socornéval és annál nagyobb volt az orvos meglepetése, amikor megvizsgálta a beteget és megállapította, hogy Socor Ferencné súlyos, késtől származó sebek vannak. Intézkedésére a súlyosan sérült asszonyt a kórházba szállították. Az orvos bejelentésére a különös ügyben a rendőri hatóságok erőlyes vizsgálatot vezettek be.

— **Októberi cserebogarak.** Kecskemétről jelentik: Kecskemét környékén most ismét kikelték a cserebogarak. Az októberi cserebogarak semmiben sem különböznek a májusitól.

— **Egy éhező volt aradi kereskedő kérelme a jószívű emberekhez.** Ländler Rezső 71 éves volt aradi kereskedő, aki most a Bădăa Cartanucca 2. szám alatt lakik, elpanaszolta szerkesztőségünkben, hogy 16 évig mint önálló üzletember működött, de főnkremet és most betető falatja sincs. Lakbérét nem bírja kifizetni és ruha nélkül tengődik. A jószívű emberek könyöradományait kéri, nehogy éhen pusztuljon el.

— **Rablógyilkosság Giurgiumban.** Giurgiu-ból jelentik: Az Oinac-uccában ismeretlen tettesek rablógyilkosságot követtek el. Az elmúlt éjszaka a gonosztevők behatoltak Tani Marinoff zöldségáros házába. A zöldségáros nem tartózkodott otthon és a banditák több fejszeapással meggyilkolták ennek Rada nevű feleségét és 4 éves leányát, 180.000 lejt pedig magukkal vittek. A rendőrség erőlyes nyomozást vezetett be a rablógyilkosok kézrekerítésére.

— **A Mizrachi aradi csoportja közli,** hogy mindazon csoportunkhoz tartozó tagok, akik Palesztinába szándékoznak kivándorolni és iparral rendelkeznek, haladéktalanul jelentkezzenek a Mizrachi hivatalos helyiségében: Str. Berthelot 8., délután 2—3 között.

— **Idegesség, lejjáadás, álmatlanság,** reggeli rosszullet, levertség, bágyadság, szédülés esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét. Orvosi szaktékiek meggyújtották, hogy a Ferenc József víz öregemberek betegségeinél és neurastheniások bajainál is mindig megbízhatóan és kellemesen hat.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Plata Catedral.

KESZTENBAUM: Str. Ghiza Birta.

CMESCU: Bulev. Regina Maria.

— Szent Ferenc napja a Minoriták templomában. A katolikus egyház október 4-én ünnepli a szeráflelkű szentnek, assisi-i Szent Ferencnek ünnepét, de különösen ünnepe az aradi Minorita-rendnek, mely a nagy szentben alapítóját tiszteli. És az aradi hívek, akik évszázadok folyamán lelkben összeforrtak a renddel, szintén nagy szeretettel vesznek részt a rend ünnepében. Szent Ferenc tiszteletére reggel 7 órakor énekes szentmise lesz, melyet dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos plébános fog tartani, szentmise közben Szöcs Didák főgimn. hittanár tart szentbeszédet. A főistentisztelet pedig d. e. 10 órakor lesz, amikor is dr. Pazsitny Benaventura minorita rendfőnök ünnepi misét celebrál fényes papi segédlettel. Este 6 órakor rózsafüzér-ájtatosság, utána pedig a III-ik rend tagjai hódolnak Szent Ferenc emlékének, az ő haláláról való liturgikus megemlékezés által. Az ünnepségek folytatása vasárnap lesz a radnai zárandoklattal kapcsolatban.

— **TIZENHAT VALAS — EGY NAPON.** Az aradi törvényszék második szekciójánál ma válpörök napja volt. A Mager-Tatu tanács egy másodán hozott ítéleteket az aradi és aradmegyei válpörökben és a mai délelőtti folyamán nem kevesebb, mint tizenhat házaspárt választott el egymástól. A válpörök legnagyobb része falusi gazdáké volt, de szerepelt közöttük néhány aradi kisiparos is.

— Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara Intervenciós Riedl Ödön aradi iparos bántalmazásának ügyében. Rövid idővel elerőlt bántalmazás, hogy Riedl Ödön aradi iparost — saját közlései szerint — a nyomozó hivatalban sulvosan inzultáltak, mert egyik üzletfele feljelentést tett ellene. Riedl azóta szintén megtekte a feljelentést az aradi rendőrségen és panaszát tudvalevőleg a Kereskedelmi és Iparkamarához is írásban benyújtotta. Mint értesülünk, a Kamara ez alapon már elküldte átiratait az illetékes hatóságokhoz, amelyek a vizsgálat befejezése után az eredményt közlik a Kamarával és annak elnöksége a tényállás teljes tisztázása alapján dönt afölött, hogy milyen lépéseket tart szükségesnek.

— Megszüntették a timisoarai magyar gimnázium önállóságát. Timisoaráról jelentik: Megírtuk, hogy a timisoarai tanügyi hatóságok az állami magyar fiugimnázium eddigi érdemes igazgatóját, Oberst Józsefet állásától felmentették és az iskola vezetését Ulita György, az állami román gimnázium igazgatójára bízta. Az intézet vezetésében beállott változás miniszteri rendelkezés folytán történt. A rendelet a magyar fiugimnáziumot egyesítette a román állami gimnáziummal, olyformán, hogy az eddigi önálló magyar fiugimnázium most már a román középiskola magyar tagozata lett. Az intézet felvirágoztatása Oberst József igazgató nevéhez fűződik, aki mint szaktanár továbbra is tagja lesz a tanári karnak.

— Tizenhat aktacsomó veszett el a timisoarai Tábla és az aradi törvényszék között. Az elmúlt napokban vizsgálatot folytatott le az aradi törvényszék főnöki osztálya egy eltűnt csomag ügyében. A csomagot még a nyár folyamán, június 15-ikén, vagy 16-ikán küldötte el a timisoarai Tábla az aradi törvényszéknek és tizenhat bűnügyi és polgári per aktacsomóját tartalmazta. A csomag elvesztése miatt az egyik törvényszéki hivatalnokság elbocsátották állásából. Az aradi törvényszék főnöki osztálya ezután kéri fel a csomag megtalálóját, adja le a rá nézve értéktelen aktákat a törvényszéknek, mert ezáltal másokat kímél meg súlyos kellemetlenségektől.

— Az ügyvéd iratai és íróasztala — nem foglalható le. Érdekes beadvány érkezett ma az aradi járásbíróshoz. Kele Sándor dr. aradi ügyvéd, akit néhány hónappal ezelőtt neveztek ki a betegen fekvő dr. Hotoranu Viktor ügyvédi irodájának gondnokává, megfellebbezett egy adófoglalat, amelyet Hotoranu dr.-nál hajtottak végre. Az aradi pénzügyigazgatóság 15.000 lejes adótartozás fejében lefoglalta a Hotoranu-iroda periratait és egy íróasztalát, ami ellen Kele dr. fellebbezést jelentett be, azon a címen, hogy az ügyvéd periratai és íróasztala nem foglalható le adóhatalmuk miatt, miután azokra egy ügyvédnek hivatása gyakorlására feltétlenül szüksége van. Az aradi járásbírósa a napokban tárgyalja az érdekes fellebbezést.

— A Gutenberg dalkör elnöksége és karnagyja felkéri a dalkör működő tagjait, hogy ma csütörtök este 8 órakor a helyiségében pontosan jelenjenek meg.

— Kezdődő ültőérelmeszesedésnél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli.

— Viz alatt akarják lefényképezni a lochnessi szörnyet. Londonból jelentik: Williamson amerikai fényképész, a viz alatti fényképezés mestere. Liverpoolba érkezett, hogy készülékével kísérletet tegyen a lochnessi szörny lefotografálására. Williamson gépét 120 méter hosszú szura nyújtható acélcső végén végződő üveg-gömbben bocsátja le a mélységbe.

— Felfedezték a sárgaláz szérumát. Párisból jelentik: Nicolle, a tuniszi Pasteur-intézet igazgatója hétfőn délután a tudományos akadémián beszámolt arról, hogy felfedezte a sárgaláz elleni oltást. Az ottani kísérleteket Tuniszbán Jean Laigret, az ottani Pasteur-intézet egyik tagja végezte. A kísérletek oly jó eredménnyel végződtek, hogy Mathis, egy másik tudós kutató elhatározta, hogy Francia-Nyugat-Afrikában is folytatja az oltásokat. Több mint 3000 embert oltottak be három hónap alatt. Meggyőződve az oltás kedvező hatásáról, a főkörmányzó kötelezővé tette a védőoltás alkalmazását. Az oltás hatása egy életre szól.

W. S. van DYKE superprodukcója:

ESKIMO

Izgalom, kaland, szenzáció!

ESKIMO

Csodás főlvételek a Jegestengeren!

ESKIMO

A szezon kimagasló eseménye!

ESKIMO

Országos premier:

URANIA

— A Rhein-pezsögöldinasztia egyik tagja a Schiel-gyár millióival eltűnt Bucurestiből. A tárgumuresi keményzsígmunkos élve és Sipos Domokos halva, Stern Fischl Maramures Csillaga, A sibiui Transsylvania biztosító zsidóbojkottra uszít, Aradon Szendrey Mihály futott be ismét. Dandea Emil és a székely főváros, Satumarei anizks és sok más érdekes cikket hoz az „Erdélyi Futár” friss száma. Szögyéni Kiss Endre lapja minden újságkioszkban kapható.

A zenekedvelő közönség szokatlanul nagy érdeklődéssel várja Mykyscha Taras szombat esti hangversenyét

Az aradi zenekedvelő közönség köreiben az utóbbi napokban különös izgalom észlelhető: mindenki Mykyscha Taras világhírű orosz zongoraművész szombat esti hangversenyéről beszél, ami érthető is, mert a zseniális zongoraművész európai körútja során valósággal lázbahozta a közönséget és

a legtekintélyesebb zenekritikusok úgy írtak róla, mint egy új csodáról.

Mykyscha Taras mindenütt egy csapásra meghódította a közönséget és nevét ma már az első között emlegetik...

Mykyscha Taras első romániai hangverseny körútján október 6-án este 9 órai kezdettel tartja hangversenyét a Kulturpalotában.

A zseniális zongoraművész Mozart, Beethoven, Bach, Chopin és más ismert klasszikuson kívül az itt teljesen ismeretlen új orosz klasszikus zenét is megismerteti a közönséggel.

A hangversenyre már eddig is szokatlanul nagy jegyelővétel történt és ezért a jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Jegyek Sándor főtéri könyvkereskedésében kaphatók.

Mykyscha Taras a következő műsorral mutatkozik be Aradon:

A: En már szívesen tenném, de meg kell csinálnom mondjam, hiszennek jó tapasztalataim az óvszerekkel.
B: Fejemet adom rá, hogy még Primerossal nem próbálkoztál. A Primeros sok millióhasználatja közül senki sem panasszkodik. 398

— Lopott órák a rendőrségen. Emlékeztetes az aradi rendőrségnek az a nagyszerű fogása, amelynek során letartóztattak egy Szigeti Aranka nevű nőt, aki számos betörést és besurranó tolvajlást követett el. Szigeti Aranka régen az aradi ügyészség vizsgálati fogházában várja további sorsát, azonban még mindig jelentkeznek a rendőrségen olyanok, akikről kiderült, hogy Szigeti Aranka lopta meg őket. Szigeti Aranka lakását most megint meglátogatták a detektívek és a legfantasztikusabb helyeken akadtak lopott holmikra. A talált tárgyak gazdái jórészt jelentkeztek, azonban a mostani házkutatás alkalmával találtak két órát, az egyikre Szigeti Aranka azt mondja, hogy a Str. Grigorie Alexandrescu utcában lopta, de nem tudja kitől, a másik órában Szin Gyula név áll. A rendőrség most kéri a tulajdonosokat, hogy vegyék át a tárgyakat a rendőrségen.

— Az Aradi Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete ezúton kéri fel t. tagjait, hogy a szokásos évi tagsági könyv ellenőrzése céljából f. hó 15-ig haladéktalanul jelentkezzenek a hivatalos órák alatt (mindennap d. e. 9—12 és d. u. 4—7-ig) az egyesület irodájában, mely alkalommal a hátralékos tagdíjakat is kiegyenlíthetik. Ugyanakkor teljes kimerítő felvilágosítással szolgálunk az összes kérdésekben. Bugariu Constantin, elnök. 4157

— A söfőrtanfolyamra beiratkozni lehet még folyó hó 6-ig a Felső Fa- és Fémipariskolában. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a söfőrtvizsgát (akár a hivatásos, akár az amatőr söfőrtörök részére) csak azok tehetik le, akik a tanfolyamot elvégzik. 3148

— Továbbra is nyitva marad a városi „Neptun” strandiürdő. Aradváros mérnöki hivatala, egyetértve a városi Neptun-strand vezetőségével, tekintettel a kitűnő őszi időjárásra, javaslatot készített Ursu János dr. városvezető számára a strand-szezon további meghosszabbítása érdekében. Hírszerint az ügyben pénteken dönt Ursu dr., aki pénteken reggel érkezik haza Bucurestiből. Valószínű, hogy a Neptunt még legalább két hétig nyitva fogják tartani.

— Hamiskártyást fogtak Aradon. Az aradi rendőrségre kísérték ma délelőtti egy Weisz Béla nevezetű ismert hamiskártyást és zsebtolvajt. Weisz Béla ma a Bulev. Reg. Ferdinand uton néhány falusi embert akart kártyatrukkjeivel lepre csalni, azonban egy rendőr figyelmes lett rá és felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. Weisz nem akart a rendőrrel menni, sőt még is támadta a hivatását teljesítő rendőrközeget, aki azután erőleyesebb eszközökhöz nyúlt és előállította Weiszot, aki ellen bevezették a vizsgálatot.

Mozart: Adagio H moll.

Beethoven: Rondo, Op. 129.

Brahms: Intermezzo, Op. 117.

Chopin: Ballada G moll, Etűde, Nocturno C moll, Scherzo H moll.

Liszt: Dante szonáta és 6-ik rapszódia.

Ezenkívül a modern, itt még ismeretlen új orosz klasszikusok műveiből játszik.

URANIA

MA csütörtökön 3 (mérs.), 5, 7½ és 9½ órakor utoljára!

Szőke Szakáll

Ralf A Roberts kacagató egyfelvonásosai:

A tolvajok tolvaja

Igazgató egy napra

Elveszem a feleségem

PARAMOUNT PREMIER JOURNAL!

Következő műsor: **ESKIMO!**

Romániába jön Dillinger feljelentője

Amerika 1-es számú agyonlőtt ellenségének feljelentője — bántási román asszony. — Hazamenekül családjához Anne Sage, akiben egy iasi-i vasuti hivatalnok unokanővérét ismerte fel

Végigüldözték Amerikán Anne Sage-ot a chicagói banditák

Bucurestiből jelentik: Az amerikai lapok heteken át cikkeztek a hírhedt bandita, Amerika 1-es számú ellenségének deklarált Dillinger agyonlövéséről és annak előzményeiről. Oldalas tudósításokat írtak arról a rejtélyes asszonyról, aki Dillingert feljelentette és akinek a hírhedt bandita ártalmatlanná tételét köszönheték. A titokzatos Anne Sageről most derült ki, hogy bántási származású román nő, akinek kiterjedt rokonsága él az ország területén és aki az elmúlt hetekben indult el — itthoni rokonai meglátogatására.

Az esetet Bugariu Aurél iasi-i vasuti tisztviselő pattantotta ki. Bugariu tudott arról, hogy hasonlókévi unokanővére él Amerikában és amikor a Dillinger-esetről írtak a lapok, a feljelentő nő személyleírásából ráismert rokonára. Nyomban levelet írt a „Chicago-America” című képeslapnak, amelytől a rejtélyes nő fényképét kérte. Ezt el is küldték neki és a nagyszereit sikerült képből ráismert unokanővére.

Husz évvel ezelőtt vándorolt ki Bugariu nagybátyja a Bánságban levő Comlaus községből. Az apát Cumpănas Györgynek hívják és vele együtt utazott Anna nevű leánya is. Az idős iparos és leánya éveken át leveleztek a családdal, amely ilyen módon tudta meg, hogy Cumpănas Anna gépirónő lett és megszerezte az amerikai állampolgárságot, majd nevét Anne Sage-ra változtatta. A nő később férjhez ment Ciolac Demeterhez és fia született, aki ma tizenhat esztendő. Néhány évi házasság után Ciolac meghalt és özvegye különböző üzleteket bonyolított le és a konjunktúra idejében sikerült is meggazdagodnia. Egy nagy chicagói szálloda tulajdonosnője lett és fiával együtt vezette a nagy üzemet. Anne Sage egy kártyaklubban ismerkedett meg Dillingerral, aki akkoriban egy jelentéktelen kis gangster-csoport feje volt csak.

Az első találkozás óta két év telt el. Dillinger közben hírhedt bandita lett, akit „Amerika 1-es számú ellensége” névvel bélyegeztek meg. Egy napon új utas jelentkezett Anne Sage szállodájának irodájában és

a tulajdonosnő ráismert Dillingerre,

aki álnéven jelentette be magát és akinek sejtelve sem volt arról, hogy Anne Sage megismerte. A tulajdonosnőnek sikerült a bandita kezébe férkőzni és akkor elhatározta, hogy

megszerzi a Dillinger fejére kitűzött 75 ezer dolláros jutalmat. Találkozót beszélt meg az egyik moziban és nyomban értesítette a történetéről a rendőrséget, amellyel közölte, hogy vörösszínű kabát lesz rajta, arról ismernek rá. Ily módon sikerült a mozi bejáratánál agyonlőni a hírhedt banditát.

Anne Sagenak azóta nincs nyugta, halálfélelem gyötri, biztos abban, hogy a Dillinger-banda tagjai közül valamelyik bosszút áll rajta. Még hetekkel ezelőtt eladta szállodáját és elhagyta a várost. Még a rendőrség sem tudta, hova lett. Bántási rokonai kaptak először róla hírt, a Cumpănas-család egy másik, Amerikában levő tagjától, aki Paul Cumaneg néven él Hollywoodban és akinél három hétig lakott.

Az üldöző banditák itt is nyomára akadtak, Anne Sagenak újra menekülnie kellett. Bugariu levelezést kezdett több amerikai rokonnal, akik azt írták, hogy véleményük szerint a banditáknak sikerült végezniük főnökük árulójával. Több rokon azonban más véleményt nyilvánított: azt írták ugyanis a iasi-i vasuti tisztviselőnek, hogy

eltűnése előtt beszéltek Ane Sage-al, aki kijelentette, hogy elhagyja Amerikát, ahol úgy sem lenne nyugta. Az üldözött asszony kijelentette, hogy visszatér Európába és valamelyik bántási rokonánál keres menedéket.

ott nem találhatnák rá a Dillinger-banda tagjai. A levél néhány nappal ezelőtt érkezett meg Iasiba és a vasuti tisztviselő értesítése nyomán a bántási rokonság nagy reményekkel várja haza sokévi távollét után Anne Sage-ot, aki tekintélyes vagyont gyűjtött Amerikában és azzal a 75 ezer dollárral együtt, amit Dillinger feljelentésért kapott, fényűző életet élhet itthon. Hacsak utközben utol nem éri a chicagói gangsterek bosszúja...

Érdekes, hogy a hazamenekülő amerikai asszony férje révén rokonságban áll Ciolac-al, a hírneves román futballistával is, aki szintén érdeklődik amerikai rokona iránt. Aki talán valahol az európai kontinensen bujkál már... vagy holtan fekszik egy eddig még ismeretlen helyen a banditák bosszújának áldozataként...

SPORT KÖZLÖNY

Titanus—Banatul-derbi a másodosztály B-csoportjában

A másodosztályu bajnokságban vasárnap az A) csoport egyik derbijét bonyolították le és az USA együttese nehéz küzdelemben győzte le nagy riválisát, a kitűnő Astra csapatát. A bajnokság egyik favoritja, a Crisana a CARTól szerezte meg a pontokat, a Patria pedig első győzelmét aratta. A B) csoportban a Titanus lélepte a Slaviát, a Vulturul a Banatult, a Fortuna pedig a Victoriát győzte le minimálisan. Vasárnap

a B) csoportban bonyolítják le az egyik derbit, a Banatul és Titanus csapnak össze a bajnoki pontokért.

A negyedik forduló után így festenek a bajnoki tabellák:

A) csoport:

1. USA	4	4	—	—	23	6	8
2. Astra	4	3	—	1	8	6	6
3. Crisana	3	2	1	—	4	2	5
4. Patria	3	1	—	2	3	4	2
5. CAR	4	1	—	3	6	10	2
6. CS Lyra	3	—	1	2	2	9	1
7. Concordia	3	—	—	3	3	12	—

B) csoport:

1. Titanus	4	3	1	—	12	2	7
2. Vulturul	4	2	2	—	8	4	6
3. Banatul	4	2	1	1	12	6	5
4. Virtutea	3	—	3	—	6	6	3
5. Fortuna	2	1	—	1	1	1	2
6. Victoria	4	—	1	3	3	14	1
7. Slavia	3	—	—	3	0	9	—

Somogyi Klári — román tennisz-bajnoknő

Bucurestiből jelentik: Hétfőn folytatták teljes gőzzel az országos tenniszbajnokságokat, amelyek során a női egyes versenyt be is fejezték: Somogyi Klári három szettes nagyszerű küzdelemben megérdemelten győzte le riválisát, Popperné-Ziszovits Lenkét. Az eredmény 6:4, 4:6, 6:3 volt és Somogyi Klárit szép játékaért ovációban részesítették. A férfi egyes versenyben nagy meglepetésre Cantacuzino 6:2, 2:6, 7:5 arányban legyőzte a verseny egyik favoritját, a brasovi Schmidtet és így az első osztályú férfi egyes versenyben Gitta Hamburgerrel, Cantacuzino pedig Bottezzel viv küzdelmet a döntőbe jutásért.

O A nemzeti bajnokság programja. A nemzeti bajnokságban szombaton és vasárnap négy meccs kerül lejátszásra. Ezek a következők: Szombaton: Unirea—Tricolor—Juventus Bucurestiben. Vasárnap: Venus—Ripensia Bucurestiben. Chinezul—Gloria—CFR Timisoarán. Universitatea—Crisana Oradeán.

O Elutasították a CAA óvását. A CAA tudvalevőleg megóvta a CAT-vel szemben vasárnap 8:1 arányban elvesztett mérkőzését, azon a címen, hogy Korony jogosulatlanul szerepelt a CAT csapatában. Tegnap tárgyalta a nemzeti bajnoki bizottság a CAA óvását és azt elutasította, azon indoklással, hogy Korony felfüggesztése a mérkőzés napján járt le, tehát jogosan szerepelt.

O Magyar sportujság negyedszázados jubileuma. Ma jelent meg Budapesten a „Sport” lap jubileumi száma. Huszonöt étszente szenteli hasábjait a magyar egyetemes sport ügyének a kedvenc kélap. A magyarországi vezető sportorganum ez alkalommal a világ minden részéből kapja az elismerést jelentő gratuláló sorokat. Az őszinte szerencsét kívánók táborához az Aradi Közlöny is osatlakozik.

O KIALAKULT MÁR A ROMÁN VÁLOGATOTT CSAPAT. Az október 14-iki lengyel—román mérkőzésre serényen folynak az előkészületek és már is kialakult az a csapat, amely a román színeket a lengyelek ellen képviselni fogja. Ez az együttes előreláthatólag a következő lesz: Zombory—Vogel, Albu—Deheleanu, Juhász, Moravetz—Bindea, Kovács, Ciolac, Schwarz, Dobay.

O Vasárnap lépnek sorompóba a nemzeti B) liga ujoncai. A nemzeti bajnokságba újonnan besorozott egyesületek vasárnap kezdik meg a szezont és a B) csoport második kategóriájába beosztott ILSA és RGMT vasárnap egymás ellen meccselnek.

O Oldboys atlétikai verseny Budapesten. Az MTK sporttelepén oldboys atlétikai versenyt rendeztek, amelynek legjobb eredményét a 35 éven felüliek részére kiírt súlydobásban Cséffay érte el.

O Berlin nyerte a városközi tenniszversenyt. Breslauban bonyolították le a hármas városközi tenniszversenyt, amelyen Berlin Budapest és Breslau tenniszesei vettek részt. A versenyt Berlin nyerte Budapest előtt, míg a harmadik helyen Breslau végzett.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség-mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig,
d. u. 3—7-ig.

A főváros
központjában

A bukovinaiak
találkozóhelye

HOTEL ESPLANADE

BUCURESTI-BUDALACADEMIEI 3

Schweizi
vezetés
Modern kényelem
Szobaárak
Lei 150-tól

343

Szervező gyűléseket rendez vasárnap az aradi magyar párttagozat a megyében

Sfântul-Ana, Curtici és Sofronea magyarpárti altagozatait látogatják végig az aradi tagozati központ kiküldöttjei

Az aradi magyar párttagozat ez év őszen gondosan kiépített tervek alapján erőteljes szervező-akcióba kezdett, melynek során mindenfelé fejleszteni fogják a megye magyarlakta helységeiben a helyi párttagozatok működését. Az elmúlt vasárnap a megye határszéli községeit látogatták végig az aradi tagozati központ megbízottai, míg a jövő vasárnap, október hó 7-én ugyancsak három régi tagozatot látogatnak végig az aradi központ kiküldött delegátusai.

Szuchy Pál dr., az aradi magyar pártvezetőség képviselője Aradmegye választott tanácsának állandó bizottságában ma hivatalo-

san nyert engedélyt a hatóságoktól, hogy a tagozat kiküldöttjei vasárnap Sf. Anán, Curtici-on és Sofronean magyar pártgyűlést hívassanak össze a helyi tagozatok vezetőivel egyetértőleg. Az eddigi program szerint az aradi központ kiküldöttjei vasárnap délelőtt 10 órakor érkeznek S.-Anára, ahol résztvesznek a helyi tagozat ülésén, majd Jéltán három órákor Curticira mennek, ahol ugyancsak két órát időznek a curtici-i magyarpárti tagozat nagygyűlésén. Innen Sofroneára utaznak, ahol délután öt órakor kezdődik meg a magyar pártszervezet gyűlése. A magyar párt szervezőmunkája iránt nagy lelkesedés nyilatkozik meg meggyeszerzte.

Consum-tagok hat havi hitelre utazhatnak a bucuresti-i vásárvonattal

Felfokozott érdeklődés az olcsó társasutazás iránt

Az aradiak bucuresti-i vásárvonata iránt egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg. A mai nap folyamán is számosan jelentették be részvételmüket, úgy hogy most már valóban kiállítás van arra, hogy sikerül különvonatot indítani, az azonban már százszázalékosan biztos, hogy a kedvezményes menetdíjat biztosító csoportutazás megvalósul. A társasutazás egyik jelentős kedvezményét jelenti az is, hogy

Consum-tagok hat havi hitelre utazhatnak Bucurestibe,

vagyis az amugy is mérsékelt viteldíjat egy fél esztendő alatt egyenlíthetik ki. Azok, akik ezt a kedvezményt igénybe akarják venni, a Consum irodájában jelentkezzenek és ott is kaphják majd meg jegyüket és igazolványukat.

A felfokozott érdeklődést — a nagyarányú kedvezményeken kívül — elsősorban az teszi indokolttá, hogy Romániában még nem volt olyan szép, nagyarányú és látványos gazdag kiállítás, mint az ország iparának a Parcul Carolban rendezett demonstratív felvonulása. Az utazásra való jelentkezés határidejét, mint már mai számunkban jelentettük, a rendezőség meghosszabbította. A különvonattal tudvalevőleg az aradiak élén utazik Bucurestibe Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök is, valamint Coloiu Romulus dr. képviselő,

Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke, Pacurari Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára és Vulcu I. Maxim, az Ipartestület elnöke.

Az utazásra jelentkezni az Aradi Közlöny, az Erdélyi Hírlap kiadóhivatalaiban, Domán Sándor üzletében, a Kereskedelmi és Iparkamaránál, a Kereskedelmi Testületnél, az Ipartestületnél és — mint már előbb jelentettük — a Consum-nál lehet.

II. osztályu gyorsvonaton az utazás díja oda- és vissza 600 lej tesz ki,

vagyis kevesebbet, mint egyéni utazás esetén a III. osztályu gyorsvonat utazási díja lenne. Abban az esetben,

ha összegyűl 300 jelentkező, III. osztályu kocsit is indítanak és ezen az utazási díj oda-vissza 400 lej.

A vonat e hó 11-én, csütörtökön este indul. A kirándulók három napot tölthetnek Bucurestiben, amennyiben a különvonat vasárnap este 10 órakor tér vissza Bucurestiből és hétfőn, a kora délelőtti órákban érkezik meg Aradra.

Eszkimó

(Premier az Uránia-mozgóban)

Már megszoktuk, hogy az Uránia-mozgósínház egyik jobb kép után a másikat köti le. Az őszi szezon idején ebben a moziban futnak és a mostani műsor az „Eszkimó” különösen nagy érdeklődésre tarthat számot. A gyönyörű felvételek, a havas mezők végtelen horizontját kapcsolja bele az ötletes rendező az „Eszkimó” című filmbe, amelynek külön érdekessége, hogy minden felvétel eredeti, annál is inkább, mert eredeti eszkimó színészek játszik a főszerepeket.

A darab szízsége változatos és érdekfeszítő módon, megrázó színekkel tárja elénk a sarki életet a maga rideg valóságában. A szerelmet festi meg megkapón a film rendezője, akinek palettáján a színek egész tömegét találhatjuk. Az „Eszkimó”-t eddig csak a világvárosokban játszották, ott azonban frenetikus sikerrel. Hónapok óta van műsoron és mindez a film és a színészek nagyszerűségét, valamint a rendező kiváló munkáját dicséri. Arad közönsége ismét „nagy” filmben gyönyörködhet.

Asszonyok, lányok!

A legújabb párisi módszer szerint 3 hónap alatt az arcápolást és az arcápoló szerek készítését megtanulhatja PILISINÉ kozmetikában, Bul. Reg. Maria 15. — A legmodernebb gépekkel dolgozik. Legújabb arcápolások.

Színház — Irodalom — Művészet

„Az ember tragédiája” és az aradi színház idénykezde

a színiátszás reneszánszát jelenti

„Ember küzdj és bizva bízzál” — ezzel a zárómonddal fejezte be Madách örökbecsű művét, amely most a színház tájkán a következő módosítással lett jelmondat: „Színesz küzdj és bizva bízzál”... abban, hogy a közönség elismeri munkád. Az a lendület, amely most végighullámozott a színház egész vezetésén, elhatározó módon akarja az első csapásra meggyőzni a közönséget, hogy nem frázis az aradi magyar színiátszás megújításának ügye. Friss szellem, bátor akarnivágás hangulata talált otthon a színház ódon falai között és Madách mondanivalói örökifjúságuk és örökigazságuk mellett mintha friss szárnyalásra leltek volna. A szó nemesen értelmezett eseménye társul a közönség elé a remekmű minden jelenetéből. Erre a csodálkozásra igényt tart a színház igazgatósága, hiszen valóban nekifeszült akarattal munkálkodik mindenki annak érdekében, hogy a szezonkezdő diszleadás színjeles bizonyítványt állítson ki a társulat belső és külső értékeiről. A gyönyörű új diszletek szinte álomszerű élménnyé avatják a halhatatlan munka felelevenítését, pompás karénekek és tömegjelenetek a rendezői elképzelések fővárosi megoldásra nyújtanak alkalmat, maga az előadás szereplőgárdája, az élen Erényf Böskével (Éva), Mészáros Béla (Ádám), Forgács Sándor (Lucifer), olyan homogén együttest nyújt, hogy az összejátékaikból az első pillantásra kiderüljön a társulat stílusa és a további feladatokra való elhivatottsága.

Már csak néhány nap

választja el Arad közönségét a nagy eseménytől, amikor Körösladányi, az ismert szuggesztör és telepátikus mester bemutatja Aradon tudományát. Körösladányi legutóbb Sathumaren működött hatalmas siker mellett és vendégeitől az óriási érdeklődésre való tekintettel, meg kellett hosszabbítani. Körösladányi György tudományos alapon foglalkozik a pszichológiával és kísérletével bámulatos és megdöbbentő eredményt tud felmutatni. Aradon e hét végén, szombaton és vasárnap mutatkozik be a Városi Színházban újlag a közönségnek. A nagyszerű előadás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, éppen ezért ajánlatos a jegyekről már elővételtben gondoskodni. Az elővételi pénztár a színházban működik délután 4–6 óráig.

A budapesti színházak e heti műsora. Nemzeti Színház, Csütörtök: Az idegen város. Péntek: A legboldogabb ember. Szombat: Hűség. Vasárnap délután: Az idegen város. Este: A legboldogabb ember. — Vigaszínház, Csütörtök, péntek, vasárnap este: Dods-worth. Szombaton és vasárnap délután: Az orvos. — Magyar Színház. Egész héten minden este: Muzsikások (8). — Belvárosi Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Hajsza. Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Dubarry. — Király Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A szegény ördög. — Andrássy-uti Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Békebeli boldogság. — Teréz körúti Színpad. Egész héten minden este és vasárnap délután: Cirkusz a színházban. — Bethlen-téri Színpad. Egész héten minden délután és este: Tiéd leszek. Royal Orfeum. Egész héten minden este és vasárnap délután: Fogiák meg! — Komédia. Egész héten minden este és vasárnap délután: Nyelvbottlás. 6h!

KULTURPALOTA

Szombaton, 1934. október 6-án este 9 órakor

Taras Mykyscha

a mai Oroszország zseniális zongoraművésze

egyetlen hangversenye.

A bécsi, varsói, budapesti és moszkvai zongoraversenyek győztese.

Jegyek: 4020

Sándor könyvkereskedésben.

Cserépkályhák

szakszerű átalakítását,
Szilágyi által javított
szabályozható

Hardtmuth

rendszerre,
felelősség mellett
vállalja:

„CERAMICA“

kályhas cég,

Bulevardul Regina Maria No. 9., I. emelet.

8172

Lopásért feljelentette lányát és unokáját a salontai Korona- szálloda tulajdonosa

A rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte a gazdag Gyulai leányát és ifj. Gyulai Lászlót

Salontaról jelentik: Ritka érdekességű bűnvádi feljelentés ügyében indította meg a vizsgálatot a helybeli rendőrség büntető osztálya. A feljelentő Gyulai László dúsgazdag salontai birtokos, az ottani Korona-szálloda és étterem közismert tulajdonosa, aki *lopás címen jelentette fel saját leányát és ifj. Gyulai László nevű 19 éves unokáját.*

A feljelentés szerint ifj. Gyulai László, aki szücssegéd és Oradeán dolgozik, édesanyja segítségével bement az ő lakására s egy kazettából, amelyben negyvenezer lej volt, 26 ezer lejt kivett és azzal idejött a városba. A rendőrség a feljelentés alapján azonnal megindította a nyomozást. Az Ep. Pavel-uca 4. sz. alatt levő lakásáról állították elő Gyulai László leányát és az unokát a rendőrségre. Ifj. Gyulai László beismerte, hogy a nagypája lakásáról valóban elloptott 26 ezer lejt, de azzal védekezett, hogy a pénzt visszafizette volna, mert ebből a pénzből szücsüzletet akart nyitni Oradeán. Hogy mennyire komolyan foglalkozott ezzel a tervvel ifj. Gyulai László, azt a lakásán lefoglalt szörmeárukkal is igazolta, amiket Vitéz Mihály szücsüzletében vásárolt.

A lopott pénzből 3200 lejt találtak csupán ifj. Gyulai László lakásán, a többit már befektette az üzlet számára vásárolt szörmekbe. A rendőrség Gyulai László leányának és unokájának őrizetbevétele után telefonon megkérdezte a gazdag birtokost és szállodatulajdonost, hogy fenntartja-e ezek után is a feljelentését. Miután magánvádra üldözendő bűncselekményről van szó, ha a feljelentést visszavonja, leányát és unokáját azonnal szabadlábra helyezik. *A dúsgazdag Gyulai László kijelentette, hogy feljelentését fenntartja és szabad folyást enged az igazságszolgáltatásnak.* A rendőrség ezután Gyulai László leányát és unokáját az eljárás lefolytatása után kénytelen átadni az ügyésznek.

A világ legolcsóbb telefonja: az angol

„A díjleszállítás jó üzlet,” mondta a postaügyi miniszter

Londonból jelentik: Közöltük már, hogy az angol kormány október 1-től kezdve lényegesen leszűkítette a telefondíjakat. Egyéb ármérséklések is történnek azonban a telefonnál. Este hét óra után Anglia területén semmiféle interurbán beszélgetés nem kerülhet többé egy shillingnél. A nappali interurbán beszélgetéseket lényegesen csökkentik, Irországban 5 shillingért lehet ezután telefonálni, éjszaka pedig másfél shillingért.

Csökkentik a külföldi beszélgetések díját is. Németországot ezentúl egy shillinggel olcsóbban, Bulgáriát és Jugoszláviát öt shillinggel lehet olcsóbban felhívni, mint azelőtt. *Angliában lehet tehát a világon a legolcsóbban interurbán-beszélgetéseket folytatni.* Egyedül ez az interurbán-árcsökkentés 500.000 fontot jelent évenként. Sir Kingsley Wood postaügyi miniszter azonban kijelentette, hogy *a díjleszállítás mégis jó üzlet,* mert ezek után óriási tömegek fognak belépni a telefonelőfizetők sorába.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Rövidlejáratu kölcsönt akar felvenni Slavescu pénzügyminiszter

Reggeltől éjfélig tárgyalnak a Nemzeti Bankban. — „Az új kereskedelmi miniszter személye nagy meglepetést fog keltetni,” — mondta Slavescu

Bucurestiből jelentik, hogy a Nemzeti Bank igazgatóságánál rendkívül fontos, bizalmas tanácskozás volt, amelyen Slavescu pénzügyminiszter is megjelent.

A fővárosi lapok jó informált forrásból közlik, hogy a pénzügyminiszter referált a jelenlegi pénzügyi helyzetről, amely rövid lejáratu külföldi kölcsön felvételét teszi szükségessé. Néhány nappal ezelőtt ezért járt Párisban Slavescu pénzügyminiszter, aki az ottani tőkésekkel tárgyalást folytatott.

Hogy mi az eredménye a párisi kísérletnek, arról nem számolnak be a bucaresti-i lapok. Egyébként ezt a jelentést hivatalos helyen nem erősítették meg.

A Nemzeti Bankban tegnap háromszor: reggel, délután és este 9 órától éjfélig folyt a pénzügyi tanácskozások, de azok eredményéről hivatalos értesítést nem adtak ki. Az éjszakai tárgyalásokon Slavescu miniszter is résztvett és távozása után az újságírók kérdéseire a következőket jelentette ki:

Az aradi pékektől teljes összegben kéri a milliós kenyérbélyeg-bírság kifizetését

Újabb küldöttség keresi fel a pénzügyigazgatóságot

Annakidején részletesen megírtuk, hogy az aradi pékmesterekre bírságot szabtak ki az arra illetékes fórumok, mert azok megállapítása szerint számos esetben kenyérbélyeg nélkül hozták forgalomba készítményeiket. A sütőmesterek igazolták, hogy az állítólagos kihágások elkövetésében nem őket terheli a felelősség és kérték a bírságok törlését. A pénzügyminiszterium az egymillió nyolcszáz ezer lej büntetési összeget annakidején némileg redukálta, de a sütőmesterek szindikátusa még ezt is soknak tartotta és újabb kérvényt nyújtott be a miniszteriumhoz, amelyből az összeg teljes elengedését kérte. A miniszterium néhány hónappal ezelőtt úgy döntött, hogy azok a pékmesterek, akik a bírság husz százalékát a miniszteri leirattól számított egy hónapon belül kifizetik, azoknak az összeg többi részét elengedi s akik két hónap alatt tesznek eleget kötelezettségüknek, azoktól harminc százalék megfizetését kívánja a miniszterium. A behajtási pénzügyigazgatóság közölte az érdekelt pékekkel a miniszteri döntést és az aktákat áttette a timisoarai kerületi pénzügyigazgatósághoz, mert a sütőiparosok szindikátusa halasztást kért a leredukált összeg kifizetésére. A kerületi pénzügyigazgatóság megszűnése következtében most újból Aradra kerültek az iratok és Doctor Vazul adminisztrátor intézkedett, hogy a miniszteri döntés alapján a bírságokat most már teljes összegükben hajtsák be azoknál a mestereknél, akik annakidején a fizetési kedvezményt nem vették igénybe. Az ügygel a pékek szindikátusa tegnapi ülésén foglalkozott és elhatározta, hogy ez ügyben küldöttséget meneszt az adminisztrátorhoz Weisz Szigfrid elnök vezetése alatt.

— A belföldi kölcsön kibocsátásának feltételeiről tárgyalunk. Önök azt kérdezik, hogy az új export-import szabályzat bevezetéséről tárgyalunk-e? Erre azt felelem, hogy ez az új kormány feladatai közé fog tartozni. Szó sincs arról, hogy a kereskedelmi miniszteri pozíciót is én foglaltam el, elég munkát ad nekem a pénzügyminiszterium. Hogy ki lesz a kereskedelmi miniszter? Erről csak ennyit mondhatok, hogy nagy meglepetésben lesz része az országban.

A titokzatos nyilatkozat után Dumitrescuhoz, a Jegybank kormányzójához fordultak a sajtó képviselői, aki úgy nyilatkozott, hogy a tanácskozáson többek között a banktörvény életbeléptetésével is behatóan foglalkoztak.

— Ugy ezzel, mint az aktuális pénzügyi kérdésekkel annyira el vagyok foglaltva, hogy e hó 8-ig senkit sem fogadok. A banktörvény életbeléptetését nagyon siettetjük, hogy végre tiszta helyzet következzen — fejezte be a bankkormányzó.

= Szünetel a gabonaexport. Constantaból jelentik, hogy a gabonakivitel szeptember 20. óta csaknem teljesen szünetel, mert újabb rendelkezéseket nem adott ki a kereskedelmi minisztérium az export-import lebonyolítására. Az eddigi rendszer október 1-én megszűnt, de az új rezsim még nem kezdődött meg és ez az oka a gabonakivitel szünetelésének.

= Megkezdődött a gyümölcskivitel a németországi piacokra. Bucurestiből jelentik: Basarabiából Bucovinából megkezdődött a gyümölcskivitel Németországba. Az első szállószállítmány tegnap indult el és azt Németországban külön bizottság osztja szét. Románia garantálta, hogy almából is csak olyant szállít, amely pajzstetűmentes vidéken termelt, mert Németországban csak azokat az almákat veszik át, amelyeknek nincsenek nyomai az említett rovarnak. Mivel Basarabiában és Bucovinában sohasem mutatkoztak ilyen rovarok, egyelőre onnan indult meg a gyümölcsexport.

= VISSZA AZ ARANYALAPHOZ! Párisból jelentik: Jasper belga külügyminiszter, volt pénzügyminiszter átutazott és részletesen nyilatkozott arról, hogy az aranyalap mellett kitartott államok gazdaságilag sokkal erősebbek, mint azok, amelyek elhagyták az aranyalapot. Értesülése szerint legközelebb visszatérnek az aranyalaphoz azok az államok, amelyek szakítottak azzal.

= Négysszáz ezer vaggon az idei kukoricatermés. Bucurestiből jelentik: Az országos statisztikai hivatal jelentése szerint, igen jó kukoricatermés lesz. A szeptember második felében volt meleg és derült idő igen kedvező hatást gyakorolt a kukoricára, de a későbbi ültetésű kukoricát még ez sem bírta megérlelni és ez már semmi esetre sem fog teljesen megérni. Az idei termés hektáronként (kb. két hold) átlag nyolc métermázsza. Öt millió hektárt vetettek be az idén, tehát négysszáz ezer vaggon lesz a kukoricatermés, amely sokkal jobb, mint tavaly volt. A minisztériumból azt is közlik, hogy az őszi vetési munkálatok zavartalanul folynak.

Körösladányi telepátikus és szuggessziós estje a Városi Színházban

okt. 6. és 7-én, szombaton és vasárnap. Helyárak L. 10—30-ig bérlettel együtt. Jegyelövétel szerdától a színházi pénztárnál d. u. 4—6 óra között

Bronzfémek, bronzrudak, forrasztó-anyagok, original amerikai Syracuse-áruk kaphatók: Kálmán A. R. T.-nál, Arad

Gróf Potocky volt aradmegyei nagybirtokos 1200 millió lej értékű vagyonát a lengyel államra hagyta

A vagyonkezelőt 200 millió lej elsikkasztása miatt letartóztatták — A romániai erdőket egy bucuresti-i bank vette meg

Sokan emlékeznek még Aradon s Arad- és Hunedoaramegyében gróf Potocky Jakabra és András nevű unokaöccsére, akiknek a radnai járásban, valamint a hunedoaramegyei Zám és Ilia községek között több ezer holdas, nagyértékű erdőbirtokai voltak és azoknak egészen 1920-ig tulajdonosai maradtak. A legendás hírű Potocky grófok évszázadokon át nagy szerepet vittek Lengyelország közéletében. A háború előtti években Lengyelország kormányzó székében ült gróf Potocky András, akit 1910-ben a forradalmárok megölték. Hasonnevű fia, András gróf, a gyilkosság után néhány hónapig itteni birtokain tartózkodott és nevelőjével együtt hosszabb időt töltött Aradon is. Az aradi és aradmegyei régi nagy fakitermelő vállalatok tulajdonosai és vezetői szoros üzleti összeköttetésben voltak a grófi család vagyonának intézőivel, mert az erdőségekből állandóan szállítottak a volt Osztrák-Magyar Monarchia területére, sőt a távolabbi külföldi államokba is.

A meggyilkolt gróf Potocky Andrásnak testvérbátyja volt Potocky Jakab gróf, aki néhány nappal ezelőtt Varsóban meghalt és 1200 millió lej értékű vagyonát az államra, állami tudószanatóriumokra és a rákbetegség gyógy módját kutató intézetekre hagyta.

Hatvanezer hektár földbirtoka, több palotája és néhány szállodája volt Cannesben, Biaritzban, Párisban, Juan Les-Pinsben és ezeket a luxus-épületeket ezután a tudóvész leküzdésének szolgálatába állítják. Híres műgyűj-

ményét és könyvtárát a nemzeti múzeumnak és az állami könyvtárnak adományozta. A lengyel köztársaság elnöke, amikor a végrendeletéről értesült, a legmagasabb kitüntetés nagykeresztjét adományozta a haldokló gróf Potockynak.

Aradi nagy fatermelői körökben arról értesült az Aradi Közlöny munkatársa, hogy az arad- és hunedoaramegyei gróf Potocky-féle hatalmas erdőségeket még 1920-ban eladták a „Banca Generala Tarii Romane” című bucuresti-i nagy pénzintézetnek és ezzel sikerült megakadályozni az ingatlan kiájtását. A gróf Potocky-család tagjai idegen állampolgárok, tehát birtokaik a többi „távollevők” sorsára jutottak volna, ezt azonban az eladással sikerült megakadályozni. A Zám község körül fekvő erdőségek egy részét egy oradeai kitűnő hírű fatermelő-cég vásárolta meg a fenti pénzintézettől és a kitermelést már két évvel ezelőtt befejezte.

Varsói távirat azt jelenti, hogy báró Nolkén, az elhunyt gróf vagyonának kezelője, a varsói törvényszék fogházába került, mert az ügyészség azzal gyanúsítja, hogy a hagyatékából 200 millió lej értéket elsikkasztott. A bárót egy varsói előkelő szállodában tartóztatták le. A vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy az említett nagy hiányt az elődje, Rosenberg-testvérek okozták, akik az elsikkasztott pénzből bankot alapítottak. A vizsgálat rendkívül nagy feltűnést kelt a lengyel fővárosban, mert Nolkén bárónak állítólag magasállású büntársai is vannak.

Vizsgálat az aradi pénzügyigazgatóságon egy ál-nyugdíjas családja miatt

A nyugdíj átvételéhez személyazonossági igazolvány, vagy közjegyzői meghatalmazás felmutatása szükséges

Az aradi és aradmegyei állami nyugdíjasok napról-napra nagyobb érdeklődéssel várják az esedékes nyugdíj kiutalását, amely azonban most szokatlanul hosszú késést szenved. A Monitorul Oficial szeptember 23-iki számában már megjelent az uralkodó által aláírt dekrét az állami szükségletek folyósításáról, de adminisztrációs okokból most sajnálatos késések történtek. Beavatott forrás szerint nem fedi a valóságot az a híresztelés, hogy azért késik az állami szükségletek folyósítása, mert nincs rá anyagi fedezet. A királyi rendeletet ugyanis mindig csak akkor hirdetik ki, amikor a szükséges fedezet együtt van. Kétségtelen tehát, hogy a bucuresti-i legfőbb adminisztrációs szervek késedelmesen teljesítik ezt a nagyfontosságú hivatali kötelességet. Egyébként az aradi állami nyugdíjpénztár, valamint a kifizetési pénztárak minden előkészületet megtettek, hogy a kiutalás és a pénz megérkezése után, a leggyorsabban folyósíthassák a fizetéseket és nyugdíjakat.

Az előkészítő munkálatok alatt az egyik kifizető pénztár megállapította, hogy legutóbb az egyik aradi nyugdíjas járandóságát egy ál-nyugdíjas vette fel. A szóbanlévő szerencsétlen nyugdíjas ugyanis a napokban jelentkezett és elpanaszolta, hogy még mindig nem kapta meg múlt hónap illetményét.

— Hogy lehet az? — kérdezte a főpénztárnok, — hiszen itt van az ön aláírása, hogy szabályszerűen átvette a nyugdíját.

A panaszos erre izgatottan jelentette ki, hogy az aláírás nem tőle származik és kérte nyugdíjának kiutalását. Ez alapon és több tanú igazolásából kétségen kívül megállapították, hogy a szegény, nyugdíjas könyvét otthon el-

lopták és így sikerült valakinek illetéktelenül hozzájutni a havi díjhoz. Ez ügyben a vizsgálat megindult.

Ez alkalomból a kifizető pénztárak arra figyelmeztetik a nyugdíjasokat, hogy a pénztáraknál okvetlenül mutassák fel személyazonossági igazolványukat, azok pedig, akik más-sal vétetik fel nyugdíjukat, közjegyzői meghatalmazást kötelesek adni megbízottjuknak, nehogy hasonló esetek előforduljanak. Egyébként azt is közöljük, hogy az állampénztár minden lehető elkövet, hogy a múlt hónap aprópénz-anomáliáktól megóvja a nyugdíjasokat, de a rengeteg aprópénz miatt, egyelőre még a hétezer lejes váltópénz-zacskókban kénytelen a penziókat kifizetni.

= Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár szerepe a román-magyar tűzifaexport lebonyolításában. Arról értesülünk, hogy az Erdélyi Bank és Takarékpénztár, amelynek Aradon is van fiókja, néhány nappal ezelőtt újból megállapodott a romániai tűzifa-exportot lebonyolító szindikátussal, a tűzifakivitel finanszírozására. Az egyezmény értelmében a bank husz millió lejes hitelkeretben előleget folyósít a romániai exportőröknek és a román-magyar árucere-egyezmény alapján a kompenzációhoz szükséges tűzifa-pengőket a romániai behozatali cikke kizárólag az Erdélyi Banknál szerezhetik be. Ezt az értesülést az Erdélyi Bank aradi fiókjának vezetősége megerősítette előttünk és azt közölte, hogy ilyen értelmű megállapodása már ezelőtt is volt az intézetnek.

Botrányos jelenetek

a satumare-i zsinagóga istentiszteletén

Satumareről jelentik: Parázs botrány színhelye volt az ortodox zsidótemplom: a „Tora örömmünnepe”, a szertartás alatt verekedés kezdődött, amelynek csak a rendőrség közbelépése vetett véget. A különös verekedés egyik ősi vallási szokás körül keletkezett. Nagy megtiszteltetésnek és kitüntetésnek veszik ugyanis, ha ezen a napon a tóra elé hívnak valakit. *Schönberger Hermann* kereskedő, hitközségi főgondnoknak jutott ez a szerep, hogy a tórához hívja a kiszemeltek. *Grosz Dávid* szalmakalapgyáros mellőzve érezte magát, hogy nem őt hívták meg és váratlanul a tóra előtt termett. *Erőszakos mozdulattal eltaszította a kihívott Winternitz helyettes rabbit és ő állott a tóra elé.* Ebből verekedés keletkezett. Többen rárohantak Groszra. A templomban óriási izgalom támadt, amely csak fokozódott, mikor a rendőrség is megjelent és szétválasztotta a verekedőket. Egy rendőrkomszár az istentisztelet egész tartama alatt a templomban maradt.

Örökösödési per az ineui gyilkosság miatt

Méltatlanság címén kéri megfosztani az örökségtől a meggyilkolt rokonai a bűnrészes özvegyet

Néhány évvel ezelőtt véres gyilkosság történt Aradmegyében, ahol *Corb Miklós* gazdálkodó megölte az Amerikából hazatért *Zsuzska Antal* birtokost. A vizsgálat annak idején kiderítette, hogy a gyilkosságban a felbujtó szerepét a birtokos felesége töltötte be, aki férje amerikai tartózkodása alatt együttélt a gyilkossal. Corb felett 1930-ban ítélezett az aradi törvényszék, amely *életfogytiglani fegyházra ítélte, míg a bűnös asszony öt évi fegyházra kapott.* Az ítéletet a legfelsőbb fórumok is jóváhagyták és Corb Miklós jelenleg a mislai fegyházban tölti le büntetését.

A jogerős ítélet elhangzása után *Zsuzska* rokonai, *Zsuzska Fülöp* és kilenc társa kérvényt nyújtottak be az aradi törvényszékhez és *méltatlanság címén kérték az özvegynek az örökségből való kizárását, valamint az ő jogaik elismerését.* Mára tüzte ki tárgyalásra az ügyet az aradi törvényszék, azonban megállapítást nyert, hogy Corbnak nem tudták kikézbessíteni a mislai fegyházban az idézést. Ezért december 5-ikére halasztották a tárgyalást s elrendelték, hogy erre a terminusra Corbot elővezessék.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTTÉ.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget. Figyelmeztetés!

Figyelmeztetjük a Grădistei telep lakóit, hogy az 1934. augusztus és szeptember hónapokra szóló villanyszámlákat ne egyenlítsék ki, mivel a számlákat 1934. október hó 8-án ellopták. A hivatalos értesítés után csak a Jovița igazgató ur aláírásával ellátott és Drăcin János inkasszáns által felmutatott számlák fizethetők ki.

Drăcin Ioan. 4164

